

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne številke in praznike.

Abonementi: do 9 petlet vrst 4 D, od 10—15 petlet vrst 4 D 50 p, večji inserti petlet vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petlet vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 o. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davki posebej. Vprašanjem glede insertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje, 34. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le redakcija in zaščitno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dal Din 1, nedelje Din 1:25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

VABILO

ustanovni zbor zaupnikov Narodno-napredne stranke

ki bo v četrtek dne 15. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mesnega doma.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo o političnem položaju.
- 2.) Razgovor o organizacijskem statutu in programu stranke.
- 3.) Volitev odbora zaupnikov.
- 4.) Postavitve kandidatov za narodno skupščino.

Prosimo sodelavce, da se zanesljivo udeležijo ustanovnega zbora.

V Ljubljani, dne 10. februarja 1923.

Za odbor:

Dr. Karl Triller.

Dr. Vladimir Ravnihar.

Vzroki denarnega pomanjkanja in vprašanje borze v Ljubljani.

Pomanjkanje denarja se opaža na naših denarnih trgih že od zadnje jeseni. Kazalo je, da kritična napetost popusti po novem letu, ali proti pričakovanju se je po novem letu denarna tesnoba ne samo obdržala, ampak celo stopnjevala v vedno občutnejši meri tako, da je sedaj celo za najbolj legitimne potrebe skoro nemogoče dobiti denar. Pod tem pomanjkanjem trpi celo naše gospodarsko življenje. Posebno težko so prizadeta naša velika industrijska podjetja, katera imajo ob določenih rokih redno izplačevati ogromne vsote za plače in delavske mezde. K pomanjkanju kapitala pristopa zadnje tedne še daveče pomanjkanje gotovine. Za najpotrebnejša plačila si je le z največjo muko mogoče priskrbeti gotovino. Vzrokov za to neprimerno je dovolj. Pred vsem je za hitro narasle potrebe živega gospodarskega življenja pri nas v obtoku premalo plačilnih sredstev. Po strokovnjaških ocenah je v domačem prometu komaj 4 milijarde in promet bi najbrže sploh zastal ob taki množini novčanic, da se promet v južnih delih naše države tako na bolgarski, grški in albanski meji ne bi posluževal drugih plačilnih sredstev. Dejstvo je tudi, da se naš plačilni promet preveč vrši na zaoštal način. Premnogo plačil se opravlja v gotovini, dasi je za to ob današnjem ustroju denarstva na razpolago dovolj surogatov. Naša industrija je v

mučni zadregi za denar in mora vedno globlje padati v dolgove za tekoče obratne potrebe tudi zategadelj, ker je država več nego počasna v plačilih za vojaške in druge dobave. Če pojde tako dalje, bo sploh težko dobiti liferante za državne dobave. Poleg vseh sekundarnih posledic dobavitelj še ne pride do denarja.

Sedanega pomanjkanja gotovine je brezdvomno krivo tudi zadrževanje velikih denarnih sredstev doma preko resnične vsakdanje potrebe. Osebito je na kmetih obilo denarja zadržanega v škrinjah, nogavicah in v posteljinah, mesto da bi denar šel iskati plodonosne naložbe v denarne zavode. Državna, občinska in cerkvena oblastva bi morala v tem pogledu naš narod poučevati in vzpodbujati.

Gotovine manjka tudi zategadelj, ker se, kakor žalostno kaže sedanje tržaško-zagrebsko blato, iz naša le preveč našega dinarja v tujino. Naši tisočaki postanejo doma kmalu redka izjema, toliko jih je že v inozemstvu, kjer se redno boljše plačujejo nego manjši bankovci. Odveč je sedaj, da sme vsak potnik jemati tisoč dinarjev seboj na pot.

Dejstvo je dalje, o katerem smo obširneje pisali v svojem listu pred nekaj dnevi, da naše gospodarstvo, zlasti naša ustaljena industrija, ni deležna od strani Narodne banke ob času najhujše denarne napetosti one blagodejne posvežitve in opore, ka-

tera je absolutno potrebna, ako hočemo preprečiti v sedanji dobi krize zastoj v industrialnem delu ter s tem pomanjkanje zaslužka in brezdelnost. Krediti, dovoljeni našim starim in trdnim industrijam, ki rede cele doline prebivalstva, so daleko premajhni za današnjo devalvacijo. Dovoljeni in izdani na podlagi ocenitve, ki ni danes več v pravem razmerju z današnjo realno vrednostjo industrialnih naprav in malovrednostjo sedanje valute, se ti krediti v času daveče denarne tesnosti celo terjajo s trdim srcem nazaj, ne da bi se vpoštovalo opozoritev pristojnih mest. Nevesela resnica je, da je v centrali za potrebe našega gospodarstva osebito za stvarne potrebe naše solidne industrije premalo umevanj. Ker imamo urejeneje gospodarstvo in smo vsled trde avstrijske šole bolj navajeni na samopomoč, imajo nas v Sloveniji v Beogradu po krivici za bogate ter mislijo, da si ne samo lahko sami pomagamo, marveč da sedmo celo v taki obilici, da je brez gospodarske škode dopustno dekretirati razpoložnino iz naših zavodov kakor je Čekovski urad v Ljubljani, v Beograd v državno hipotekarno banko. Čujemo, da so zopet močne sile na delu, ki hočejo iztisniti iz našega denarno itak medleja gospodarstva prav sedaj tudi še odvisek ljubljanskega čekovnega urada. Imamo zmisla za občne potrebe, ali v sedanji krizi svečano protestiramo proti taki nameri, ki bi morala upropasti naše gospodarstvo, zgrajeno na solidnih temeljih.

Ko smo tako objasnili kapitalno in gotovinsko tesnost, moramo izpregovoriti tudi še resno besedo o vzroku, ki je za sedanje strašno pomanjkanje gotovine za nas v Sloveniji vsekakor najtehtnejši. Slovenija s svojim gospodarstvom in neno gospodarsko središče Ljubljana, kjer so največji denarni zavodi slovenski doma, je močno odvisna od Zagreba zategadelj, ker je tam borza. Beograd je za nas žal predaleč in celo telefonsko težko dosegljiv. Mi smo od nekdaj resnični prijatelji Hrvatov. Ali povojni Zagreb je nekaj, kar nam gospodarsko ne dopada. Pred vsem zategadelj ne, ker je tam izpodjedel tujerodni element v go-

spodarskem pogledu skoro popolnoma domačine. Dejansko so v gospodarskem oziru zagospodovali tuji v lepem našem Zagrebu. Neljube razmere so nastale doli. Nečedne afere se ponavljajo. Vsled borznih opravil, zlasti vsled obveznih prodaj naših eksportnih valut v Zagrebu imamo v Sloveniji do zagrebskega denarnega trga trajno mnogo denarnih terjatev in dejstvo, vsakemu praktiku znano, je, da je iz Zagreba silno težko dobiti denar. Denarni promet z Zagrebom se v resnici — brez vsake občinske naredbe — vrši silno počasi in s cokolj. Trajna ta počasnost v plačilih dušeče vpliva na naše denarstvo. Žalostne izkušnje imamo v tem pogledu in z nami tudi inozemci. Danes je malo ljudi, ki se v Trstu ali na Drnavi zadovoljeje še s čekom ali izplačilom Zagreb, če gredo nakupovat v naše kraje. Vsak tak optimist je ponavadi hričko prevaran, kadar želi svoje nekazilo kolikšak višjega zneska efektuirati. Zagrebskim finančnim krogom je ta naša odvisnost dobro znana. Oni vedo, kako centripetalno učinkuje njih borza in kolika oploditev za denarni trg v Zagrebu je podana v tem, da smo mi v popolni odvisnosti od zagrebske borze. Jasno je zategadelj, da se zagrebski finančni svet in od njega odvisno časopisje s tako vehemenco bori in ustavlja upravičenemu prizadevanju slovenskih gospodarskih krogov za ustanovitev popolne borze v Ljubljani. Razumemo, da je eksponent teh finančnih Sebislavov gospod Plavšič brutalno odklanjal našo zahtevo po popolni borzi v Ljubljani. Nerazumljiv pa nam je odpor sedanega sicer tako dalekovidnega finančnega ministra gospoda Stojadinovića proti zahtevi ljubljanske borze. Razlagati si moremo odklanjanje le tako, da gospod Stojadinović opira svojo sodbo na stare krive informacije in da mu osebno in iz lastnega opazovanja ni še dovolj znana jakost in serioznost našega gospodarstva v Sloveniji. Naše prizadevanje zategadelj ne sme prenehati in mora voditi do uspeha, kajti popolna borza v Ljubljani je danes potrebna za našo gospodarsko in finančno osamosvojitve. Institucija popolne borze v Ljubljani je pa potrebna tudi zategadelj, ker jo narekajo in velevajo

splošni državno gospodarski interesi. Naša državna uprava sama ima ves interes na tem, da se skoro razdene preponderanca zagrebskih finančnih krogov, ki so le preveč odvisni od dunajskih in budimpeštanskih vplivov. Naš gospodarski interes sploh ukazuje, da se oslabi sedanje premočno, včasih ekskluzivno dunajsko tutorstvo. Potrebno je, da pridemo do živahnejših in trajnejših direktnih stikov z zapadnimi državami tudi v finančnem pogledu. Nemški, avstrijski in madžarski vpliv na naše gospodarstvo je itak prevelik. Kapitalna nadmoč iz teh krajev sili s strahno silo vse svoje ekspanzivnosti k nam, ki imamo žalilob premalo odpornosti in le prerahle gospodarske stike z romanskimi državami, z Anglijo in Ameriko. Eno je gotovo! Da imamo mi v sedanjih casih v Ljubljani svojo borzo, upravičeno tudi za valutne posle, bi gotovo v neprimerno manjši meri trpeli pod sedanjim davečim pomanjkanjem gotovine. Zato ponavljamo: V Ljubljano spada samostojna borza in prav geografični položaj Ljubljane usposablja naše stališče kar najbolje za živahno borzne posle.

Ms

Vprašanje Južne železnice.

— Beograd, 13. febr. (Izv.) V predsedstvu ministrskega sveta je bila včeraj popoldne konferenca, ki se je izključno bavila z vprašanjem Južne železnice. Konferenci so prisostvovali ministrski predsednik Nikola Pašić, minister financ dr. Stojadinović, šef oddelka za izvršitev mednarodnih pogodb dr. Otakar Rybář, pomočnik ministra sacbračaja Branislav Avramović in načelnik oddelka za trgovino in industrijo Todorović. Na tej konferenci je bilo definitivno formulirano stališče naše vlade, katero ima zastopati jugoslovenska delegacija na rimski konferenci dne 20. t. m. Kot delegata za to konferenco sta določena Branislav Avramović in Kosta Todorović. Delegaciji sta pridružena tudi dva Slovenca, strokovnjaka v železniških vprašanjih tako dr. Fran Bončina. Kakor znanava Vaš dopisnik, namerava jugoslovenska delegacija na rimski konferenci zastopati stališče, da kraljevina SHS vzame omrežje Južne železnice, tekoče po našem ozemlju v zakup za dobo, dokler traja še koncesije Južne železnice, t. j. do leta 1968. V tem smislu so bila tudi dana delegaciji primerna navodila.

A. E. W. Mason:

20

KLIC NA POMOČ

Roman.

Hanaud se je obrnil proti vratom. Na toaletni mizici je ležala vrv. Vzel jo je in govoril z usmiljenko.

»Ali je to vrv, s katero so bile zvezane roke Helene Vauquier?«

»Da, monsieur,« je odgovorila.

Hanaud jo je dal komisarju.

»Treba jo bo spraviti,« je rekel.

Bila je tenka, a zelo močna vrv, podobna oni, ki so jo našli okoli vratu gospe Dauvray. Hanaud je odprl vrata in se obrnil nazaj k usmiljenki.

»Poslali bomo voz za gospodično Vauquier. Šli boste z njo do njenih vrat. Mislim, da nato ne potrebuje več pomoči. Spravite skupaj par stvari in prinesite jih doli. Gospodična Vauquier vam sme slediti, toda to pot brez spremljevalca.« In s prijaznim poklonom je zapustil sobo.

Ricardo se je čudil med spraševanjem, kakšno mnenje ima Hanaud o Heleni Vauquier. Bil je prijazen z njo, toda ta prijaznost je bila taka, da bi jo mogla vznemirjati. Njegova vprašanja gotovo niso izražala njegovega mnenja. Vendar je moral priti do jasnega sklepa, ker se je čisto določno izrazil napram usmiljenki, da se je nehala njena uloga jetniškega paznika. Nesla bo Vauquierine stvari doli, a Vauquier ji bo smela slediti sama. Gotovo na njo ni letel noben sum.

Sedmo poglavje.

Strašno razkritje.

Harry Wethermill pa ni bil tako hitro zadovoljen.

»Dobro bi bilo, če bi vedeli, kam gre,« je rekel, »in če gre, da ostane tukaj — morda jo bomo spet rabili.«

Hanaud je s pomilovanjem pogledal mladega moža.

»Razumem, monsieur, da imate svoje mnenje o Heleni Vauquier. Človek ste, kot mi vsi. In to, kar vam je povedala, vas ni napravilo bolj prijaznega. Toda — toda — in v raje je zmignil z ramami, kot da bi končal stavek. »Gotovo bomo vedeli,« je nadaljeval, »kje biva Helena Vauquier. Sicer pa, če je zapletena v to zadevo, bomo to prej zvedeli, če jo pustimo svobodno, kot pa če jo vtaknemo pod ključ. Ali uvidite to? Če jo pustimo prosto in jo strogo nadziramo, pa tako, da ničesar ne opazi, se morda zgodi, da postane nepredvidna — ali pa kaj drugega.«

Ricardo je pritrdil Hanaudovim besedam. »To je pač res,« je rekel. »Morda bo pisala kako pismo.«

»Da,« ali ga pa dobila,« je dodal Hanaud, »kar bo še večje zadoščenje za nas. Če smo morda mnenja, da je v zvezi z to zadevo,« in zmignil z ramami. Obrnil se je h komisarju.

»Imate predvidnega stražnika, na katerega se lahko zanesete,« je vprašal.

»Gotovo. Cel ducat.«

»Rabim samo enega.«

»Tukaj je,« je rekel komisar.

Stopali so po stopnicah navzdol. Spodaj pri prvih vratih je čakal Durrete, mož, ki je dognal, kje je bila kupljena vrv. Hanaud je prijel Durretta za roko čisto po domače, kakor je bila njegova navada, in šel z njim k stopnicam, kjer sta stala par trenutkov sama. Jasno je bilo, da je dajal Hanaud Durretetu natančna navodila. Durrete je odšel nato po stopnicah. Hanaud se je pa vrnil k ostalim.

»Rekel sem mu, naj namje izvoščka,« je dejal. »In odvde Heleno Vauquier v njenim prijateljem.« Nato je pogledal Ricarda in komisarja in si drgnil z roko obrto brado.

»Povem vam,« je rekel, »da je ta mala, temna drama zame zelo zanimiva. In umazani, žalostni boj za nadvlado v gospodinjstvu gospe Dauvray — e? Da, zelo zanimivo!«

Pogled mu je ostal za trenutek na obrazu Wethermilla, toda upanja ni dal mlademu možu. Vzel je ključ iz žepa.

»Ni treba, da je ta soba zaklenjena,« je rekel. »Vemo, da je tu vse znano.« In vtaknil je ključ v vrata Celijine sobe in jih odklenil.

»Toda, ali je to pametno, monsieur?« je rekel Besnard.

Hanaud je zmignil z ramami.

»Zakaj ne?« je vprašal.

»Zadeva je v vaših rokah,« je rekel komisar. Ricardo se je zdelo to postopanje izredno nepravično. Če pa je bil komisar zadovoljen, ni hotel ugovarjati.

Vrnil v sobo gospe Dauvray in zaklenil vrata. Pogledal je svojim tovarišem v oči.

»In kje je moj dobri prijatelj Perrichet?« je vprašal Hanaud. Sklonil se je čez ograjo in ga poklical iz veže.

»Sedaj,« je dejal Hanaud, »si bomo pa ogledali sobo uboge umorjene ženske.«

Ta soba je bila ravno nasproti Celijini. Besnard je vzel ključ in jo odklenil. Hanaud se je na pragu odkril in nato stopil s svojimi spremljevalci v sobo. Na postelji je ležalo trdo truplo gospe Dauvray, pokrito z rjuho. Hanaud je stopil k postelji in spoštljivo odkril obraz. Za trenutek so ga mogli vsi videti — bil je začrnel, zabuhel, nečloveški.

»Surov posel,« je rekel z nežnim glasom in ko se je obrnil k svojim spremljevalcem, je bil njegov obraz hladen in bolesten. Pokril je spet truplo in se ogledal po sobi.

Bila je okrašena in opremljena na enak način kot salon spodaj, toda razlika med obema je bila velika.

Spodaj v salonu je bil samo en stol prevržen. Tu pa so bili povsod znaki nasilja in nereda. V kotu je stal odprt safe, preproge na likanih tleh so bile porinjene v stran, vse omare so stale odprte, vsa garderoba razmetana, celo postelja je bila zrinjena iz svoje navadne lege.

»To je safe, v katerem je spravljala gospa Dauvray vsak večer svoje dragulje,« je rekel komisar, ko je Hanaud pregledoval sobo.

»O, tako?« je vprašal počasi Hanaud. Ricardo se je zdelo, da čita nekaj pri pogledu na to sobo, kar ga razburja in veča njegov nemir.

»Da,« je rekel Besnard zaupno. »Vsak večer je zaklenila gospa Dauvray svoje dragulje v ta safe. Vauquier nam je danes zjutraj to pravila. Nikdar ni bila preveč trudna, da ne bi bila tega storila. Zada, tu« — in vtaknil je roko v safe in izvlekel papir — »je seznam draguljev gospe Dauvray.«

F. J.

Inicijatorji svetovne vojne.

IV.

Dne 28. julija 1914, torej peti dan po sprejemu avstrijske note, je izavil srbski poslanik v Rimu italijanskemu ministru zunanjih zadev, San Julijanu, da bi bila Srbija voljna ugoditi zahtevam avstrijskega ultimata v celoti, če bi se ji dala gotova jamstva glede intervencije avstro-ogerskih funkcionarjev na srbskem teritoriju. (Bazergues, Origines de la guerre mondiale, str. 182.) San Juliano nemudoma brzojavil novico angleški vladi, ki je bila po sprejemu te vesti mnenja, da je vsaka nevarnost odstranjena, ker je Srbija v principu pristala na vse avstrijske postulate. Ker je pa monarhija že pretrgala diplomatske stike s Srbijo, predlaga lord Grey, naj bi Avstrija glede omenjene intervencije, ki je bila najkročilnejša točka ultimata, podala velevalstvom pojasnila, ki jih želi Srbija. Toda bilo je že prepozno. Monarhija je napovedala dne 28. julija opoldne Srbiji vojno!

Spričo tolike samovoljnosti močnejšega napram slabšemu bi človek mislil, da je evropskim vladam pošlo potrpljenje in da so na izzivanje odgovorile s skrajnim sredstvom: s ultimatom Avstriji. Morebiti bi bil tak odločen korak vplival pomirljivo na razgnete glave v Avstriji in v Nemčiji. Se je bil čas. Toda velevalsti se za tako ostre mere niso mogle odločiti, in krogla, enkrat izstreljena, je šla svojo pot ter povzročila nezimerno gorja. Namesto da bi s svojim mogočnim vplivom zajele nesrečo ob njenem izvoru, so se velesile — s slovensko Rusijo vred — sprijaznile z zasledbo Srbije pod pogojem, da s to zasledbo ni zvezana nobena traina aneksija. Avstrijsko-srbska vojna je torej izbruhnila. Ostalo je le še vprašanje, ali bo mogoče omejiti konflikt na Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Postavljene pred fait accompli, poskušajo velevalsti vsa sredstva, da lokalizirajo požar ter ga, če mogoče, pogase. Sir Edward Grey prigovarja Avstriji, naj se zadovolji z doseženimi uspehi in naj odneha. (Sinja knjiga, št. 76.) Kralj Jurij brzojavi dne 30. julija princu Henrik Pruskemu. Ruski minister zunanjih zadev Sazonov prosi nemškega poslanika v Petrogradu, naj pošlje Nemčiji Avstriji noto v pomirlivem smislu. Jagow odkloni posredovanje z motivacijo, »da je za Avstrijo nesprejemljivo«. (Oranžna knjiga, št. 63.) Vsa prizadevanja so bob v steno. Avstrija mobilizira trinaest armadnih korov. Rusija preživlja dneve največjega razburjenja. Vendar noče prevzeti odgovornosti za izbruh svetovne vojne, ki bi jo ji rada natovorila Nemčija, in — ne mobilizira.

Tu se dogodi v Berlinu nekaj posebnega. Dne 30. julija opoldne obavi oficijozni berlinski »Lokal-Anzeiger« ukaz o mobilizaciji celotne nemške vojske. Stvar vpliva kakor strela z jasnega. Med 2. in 3. uro popoldne dospe vest v Petrograd. Še istega dne zvečer izda car Nikolaj ukaz za splošno mobilizacijo ruske armade. Proti polnoči pa prejme ruski zunanji urad v Petrogradu dve brzojavki ruskega poslanika v Berlinu, da je vest o nemški mobilizaciji izmišljena, da jo je nemška vlada demantirala in da je bila številka »Lokal-Anzeigera«, ki jo je objavila, konfiscirana. Doganjo pa je, da se je konfiskacija izrekla šele, ko je bila dotična naklada »Lokal-Anzeigera« že skoro razprodana.

Ali je verjetno, da bi bil tako resen list, kakor je berlinski »Lokal-Anzeiger«, list, ki je imel intimne zveze z nemško vlado in nemškim generalnim štabom, objavil katastrofalno novico, kakršna je bila ona o splošni mobilizaciji nemške armade in mornarice, ne da bi se bil o nje resničnosti poprej na pristoje nemestu informiral? Ali ni mnogo verjetnejše, da mu je ta vest došla prav iz onih krogov, ki so mobilizacijo želeli, namreč iz krogov nemškega generalnega štaba, morebiti iz nedrji Viljemove vlade same? Ali je izključeno, da so vojni hulaški posegli po tem satanskem sredstvu, da izvabijo z njim ukaz o splošni mobilizaciji v Rusiji, ki so ji, kakor vemo, za vsako ceno hoteli napraviti odgovornost za začetek svetovne konflagracije? Svoj namen so dosegli. General Suhomlinov, tedanji ruski vojni minister, je brez ovinkov priznal o priliki svojega procesa, da se je car Nikolaj še le pod pritiskom »Lokal-Anzeigerjeve« vesti odločil podpisati ukaz o ruski mobilizaciji. Tudi Bethmann - Hollweg je priznal važnost »Lokal-Anzeigerjeve« objave v depeshi, ki jo je poslal takoj naslednji dan — 31. julija — v London: »Zdi se mi, da ni izključeno, da je ruska mobilizacija posledica nanačnih vesti o nemški splošni mobilizaciji.«

Kot je torej pala. Skoro letočasno z ukazom o ruski mobilizaciji izide dne 31. julija proti 1. uri jutraj ukaz o splošni mobilizaciji avstro-ogerskih vojskih sil. Tekom dvanaestih ur torej tri mobilizacije: prva še fingirana, drugi dve resni. Gre za spopad treh največjih armad sveta: ruske, nemške in avstrijske. Spričo gigantnega pomena tega dejstva stopi avstrijsko-srbska vojna čisto v ozadje.

René Viviani dokazuje v svojem spisu »Réponse au Kaiser«, da je nemška soldateska s pomočjo poslušne ji nemške vlade in diplomacije vedoma in hotoma vodila zadeve tako, kakor so se razvile v noči z 30. na 31. julij. Kakor je ta soldateska s pomočjo Viljemovega nasveta, da naj Avstrija zasede del Srbije, povzročila izbruh avstrijsko-srbske vojne, tako je vse, kar so v onih usodepolnih dneh mogočniki okoli nemškega generalnega štaba storili, in vse, kar so storili opustili, služilo le eni svrhi: udejstvovanju latentnih sil kolosalnega nemškega vojnega aparata.

Car Nikolaj, ki je najbrž slutil, kam vodi nemška pot, je brzojavil dne 29. julija cesarju Viljemu: »Pravično bi bilo, predložiti avstro-srbsko vprašanje haški konferenci. Zanašam se na Tvojo modrost in Tvoje prijateljstvo. Tvoj vdani Nikolaj.« Na to brzojavko Viljem ni odgovoril, pač pa je zapisal nanjo marginalno opazko: »Hvala, jaz tudi.« Bela knjiga o tej depeshi ne govori. Našla se je med nemškimi dokumenti v Berlinu šele po prevratu. Šele 30. julija brzojavi Viljem Nikolaju: »Vsa teža odločitve leži sedaj na Tvojih ramenih, ki bodo morale nositi odgovornost za vojno in za mir.« (Rumena knjiga št. 210.) Značilno je, da Viljemova brzojavka predloga carja Nikolaja, naj se avstrijsko-srbski problem predloži haški konferenci, niti z besedo ne omenja. Nemški cesar se je pač skrbno ogibal vsake prilike, zadržati vojno furijo, ki je bila na pohodu.

Osorni ton Viljemove brzojavke seveda v Petrogradu ni pomirljivo vplival. Mogoče je namenoma pripravil konsternciacijo, ki jo je par ur kasneje dosegla vest o proklamaciji nemške mobilizacije.

Nemški generalni štab je s toliko gotovostjo računal na efekt vesti o nemški mobilizaciji, objavljene v »Lokal-Anzeigerju«, da je, še predno je proglasil to vest za neresnično, svetoval šefu avstrijskega generalnega štaba, naj odredi splošno mobilizacijo. To je razvidno iz naslednjih deistev:

Dne 30. julija popoldne, kmalu po objavi ominozne vesti v »Lokal-Anzeigerju«, je imel ruski poslanik na Dunaju sestanek z avstro-ogerskim ministrom Berchtoldom. O tem sestanku poroča francoski poslanik Dumaine svoji vladi: »Pogovor se je vršil v priateljskem tonu in zdelo se je, da upanje na lokalizacijo konflikta še ni izgubljeno. Kar pride vest o nemški mobilizaciji.« (Rumena knjiga št. 104.) Iz nobenega vira ni razvidno, da bi bila nemška vlada, ki je novico o mobilizaciji takoj po efektu, ki ga je dosegla z njo v Petrogradu, preklcala, to storila tudi na Dunaju. Nasprotno, Z ozirom na rusko mobilizacijo, s katero je nemški generalni štab spričo objave v »Lokal-Anzeigerju«, trdno računal, je bila odposlana naslednja brzojavka iz Berlina na Dunaj:

»Grof Széchényi grofu Berchtoldu. Brzojavka 331. Berlin 30. julija 1914. Oddana ob 7. uri 40 min. p. m. Došla ob 10. uri 20 min. p. m. Sifirana, strogo tajna. C. kr. vojaški atašé je imel zelo važen pogovor s šefom nemškega generalnega štaba in je poslal baronu Conradu brzojavko, s katero mu grof Molke nujno nasvetuje takojšno splošno mobilizacijo.«

Na to depesho odgovori Berchtold 31. julija ob 8. uri 2 min. jutraj: »Mobilizacija odredjena danes 31. julija. Prosim naznanite prvi dan Vaše mobilizacije.«

Tako je nemški cesar s tem, da je zamislil načrt o zasedbi Srbije in da ga je predložil Avstriji, neposredno povzročil izbruh avstrijsko-srbske vojne. Ko mu je takoj po izbruhu te vojne svetoval car Nikolaj, naj se predloži avstrijsko-srbski problem haški konferenci, se Viljem na ta nasvet ni oziral in nanj ni niti odgovoril. Ko je bila avstrijsko-srbska vojna v polnem teku, je nemški generalni štab po ovinku preko »Lokal-Anzeigera« dosegel rusko mobilizacijo, dočim je z gori navedeno avstrijsko provzročil in skoroda odredil avstrijsko mobilizacijo. Spričo vseh teh s številnimi dokumenti podprtih deistev je res težko verjeti, da je cesar Viljem, kakor to trdi v svojih zapiskih, storil vse, kar bi bilo moglo ohraniti mir. Tudi kdor ne deli Vivianjevega mnenja, da je ravno nasprotno res, mora priznati, da zelo velik del krivde glede svetovne vojne brez dvoma pade na Viljema II, in na njegove oprede.

Danes vsi v Narodni dom na MASKARADO Ljublj. Škola.

Začetek ob osmih zvečer.

Litografični

barvni trakovi
The Rex Ko. Ljubljana

NOVA VOJNA.

Ugledni italijanski publicist Guglielmo Ferrero je napisal v »Secolu« članek, ki se peča s sedanjim zapletljajem na ruhrskem ozemlju in kateremu je dal pomemben naslov »Nova vojna«. Med drugim pravi: Pasivna resistenca, katere se nemška vlada opriemlje, ostane brez moči. Štrajk in sabotaža služita lahko v notranjih bojih kakega naroda in v civilni vojni. V tej vojni med oboroženim in neoboroženim nima neoborožen nobenega upanja. Ako pa je rezistenca Nemčije sterilna, je sterilni tudi napor Francije in Belgije. Niti oborožena niti neoborožena stran ne more upati ničesar od te neobičajne vojne. Kak pozitiven rezultat pričakuje Francija in Belgija koncem svoje ekspedicije? Ako hočeta Francija in Belgija, da podpisne nem. vlada kako novo plačilno obljubo, bosta lahko zmagali. Toda Francija in Belgija ne potrebujeata novih kosov papirja, marveč plačila. Teh plačil pa Nemčija v razmerah, v katere je potisnjena, ne more izvršiti, tudi, ako bi hotela, za dolgo dobo let, ker je porušen vir, s katerim država zajema iz bogastva ljudstva: novce. Nemčija je propadla in insolventna država. Šele oni dan, ko se obnovi njen denar in njen erar, bo mogoče zopet resno govoriti o njenih dolgovih in obveznostih. Ali koliko let bo še treba do let pravega mira! In sedaj? Versailleska pogodba in Nemčija, kakršna je danes, ne moreta eksistirati skupaj. Ali se Versailleska pogodba strga in vrže v koš ali pa izgine sedanja Nemčija, da se prikaže znova na dan v drugi obliki, v kakšni, ve sam Bog. Versailleska pogodba je bila sklenjena z iskrenim namenom, da ostane moralna in teritorialna integralnost Nemčije čista. Francija je zahtevala prvotno, da naj bi se teritorij na levem bregu Rena odtrgal in pretvoril v samostojno republiko. Wilson, Lloyd George in Orlando so rekli »Ne«. Nemčija je imela biti nerazljiva na svojem telesu in na svoji duši, kakor vsi drugi narodi in tako se je sklenila Versailleska pogodba v mislih, da se odvzame Franciji nož, s katerim bi hotela razčetrčiti sovražnika. Francozi so odobrili in podpisali pogodbo nekoliko z nevoljo, po daljšem odporu, zato, ker so smatrali pogodbo za preveč ugodno Nemčiji. Danes pa Versailleska pogodba ni več in tudi ne more biti več nego instrument za uničenje Nemčije. Na kak način jo bo mogla uničiti, tega še nihče ne ve, toda kdor ima oči, da vidi, ni v dvomu, da je delno ali popolno uničenje Nemčije edini plod, ki ga more še prnesti. Koliko bolje bi bilo za Evropo in Nemčijo, ako bi bil mirovni kongres sprejel francoski predlog za rensko republiko, koliko milejša bi bilo to od Versailleske pogodbe, če tudi bi bilo kimerično. Počasi se čuti posledice zgrešenega in nepravilnega miru, ki so ga mešali preštevili, nespособni in pohlepni mešetarji. Tudi zmagovalci bodo morali preživeti svoje težke trenutke za norost, katere so imeli leta 1919 preveč. Kdor se noče naslanjati na bedastem optimizmu, s katerim vlade varajo narode, ve, da se nahajamo še v polni nevihti in da smo še daleč od pristanišča. In zato kličemo kapitanu in pilotom, da naj se ne vdaljajo spanju, kakor to store prečestokrat, marveč naj proučavajo kompas, zvezde in zemljevid. Prav potrebno jim je to!

Socijalni vestnik.

— V okvirju organizacijskih določil. Pisatelj Juli Scharf na Dunaju je napisal svoji služkinji Ivani Kindelchner, ko je zapustila službo pri njej, v eno poselsko knjižico, da je vršila pri njem svoje dolžnosti natančno v okvirju svojih organizacijskih določil. Služkinja pa s tem ni bila zadovoljna, marveč je šla Scharfa tožiti in sodnik ga je obsodil na sestavo službenega spričevala brez vsake opazke, kakršna bi mogla služkinji škodovati pri iskanju nove službe, in plačati mora pravne stroške v znesku 240.000 av. kron. Obsodba se utemeljuje s tem, da se opazka tožitelja smatra lahko za svarilo.

— Nezgode v ameriških premogovnih rudnikih. Iz poročila U. S. Bureau of Mines posnemamo, da je bilo lansko leto v premogovnikih Zedinjenih držav 150 smrtnih nezdov. Leta 1912. jih je bilo 23 več. Poročilo naglašja, da je bilo v času od aprila do avgusta največ premogovnikov vsled štrajka zaprtih, tako tudi ta čas ni bilo reznatih nezdov. Najbolj značilno je, da so se pomnožile takozvane »vele nezgode«, pri katerih pogina več kot pet ljudi naenkrat. Preteklo leto je bilo iz takih večjih nezdov in enajstih slučajih je poginilo 261 ljudi. Vzrok nezdovam je čestokrat premogovni prah, kateri povzroča, da se mala eksplozija razprostre po vsem rudniku. 77 ljudi je bilo zasitih. Opaža pa se v poročilu, da so se zmanjšale nezgode vsled smodnika in drugega razstreliva.

— Zenske kot diplomatinje. Švedska vlada je predložila lansko leto zakonski načrt, ki bi omogočal tudi ženskam diplomatično in konzularno službo. Prva zbornica se je takrat predložila, sedaj pa je justični minister predlagal obnoviti in upa, da bo sprejel, ker se je oziral na lanske odločilne vzroke.

Politične vesti.

— Svojega imena se sramujejo! Naši mladini kaj radi naglašajo, da so ponosni na to, da so pristajali demokratične stranke. Zato se čudimo, da so na Štajerskem popolnoma zatajili svojo stranko ter nastopajo ne pod svojo staro, kakor oni pravijo, častljivo demokratsko firmo, marveč pod krinko »Napredno-kmečko-obrtno zvezo«. Ali so gospodje mladini svojo stranko na Štajerskem že tako kompromitirali, da si ne upajo več javno nastopati pod svojim praviim imenom? Ta pojav je nad vse značilen in kaže eklatantno, kako na slabih nogah že stoji mladinska politična organizacija, ko si mladniki ne upajo več nastopati pod trdki one, kakor so se nedavno v vseh svojih listih pisali, »velike in mogočne stranke, ki družijo v sebi vsa tri plemena in ki ima kot edina stranka v Jugoslaviji pristaše na vsem ozemlju od Triglava do Vardarja«.

— Mladini in čejski dogodki. »Nova Pravda« je priobčila članek, ki mu je dala naslov »Celje«. V tem članku čitamo z ozirom na znane celjske dogodke med drugim: »Mi povemo čisto jasno svoje stališče. Po prevratu se je napram Nemcem na Štajerskem s strani demokratične gospode postopalo z rokavicami. Delale so se razne kupčije, konzorcije, bančne transakcije, podpirali so se nemški obrtniki. In ravno v naših štajerskih mestih je demokratska gospoda napram našim beguncem nastopala mlo rečeno nekvalificirano. Zato se nam sedanje razburjenje mladinskih demokratov zdi — hinavsko. Naj se spomnijo samo na dejstvo, koga vse so vpisali v volilni imenik pred volitvami za ustavotvorno skupščino in koliko teh nemških njihovih prijateljev je glasovalo za demokratsko stranko.« — Se popolnoma strinjamo z mnenjem, da bi mladinska glasila ne črhnila niti besedice proti Nemcem, ako bi Nemci hoteli podpreti Kukovčev napredno kmečko obrtno zvezo.

— Hrvatska zajednica ne kandidira. Včeraj je imela Hrvatska zajednica v Zagrebu zbor svojih zaupnikov, katerega so se udeležili odposlanci organizacij vseh krajev Hrvatske. Zborovanje je trajalo od 9. do 13. Razpravljalo se je o vprašanju, ali naj Hrvatska zajednica postavi v Banovini svoje kandidate pri volitvah v narodno skupščino. Po dolgotrajni izredno živahni debati se je sklenilo, naj Hrvatska zajednica ne postavi na Hrvatskem svojih lastnih kandidatov, marveč naj priporoči svojim somišljenikom, da na vsi črti glasujejo za Radičevu stranko.

— Državni uslužbenci v Zagrebu so imeli v nedeljo zborovanje, na katerem so razpravljali o svojem bednem položaju. Na tem zborovanju je govoril v imenu železničarjev Baljak, ki je izjavil, da je treba vso borbo za zboljšanje gnetnega položaja državnih nameščenec postaviti na novo bazo, za kar se ravno sedaj nudi ugodna prilika pri volitvah. Izjavil je, da bodo železničarji pri teh volitvah postavili svojega kandidata ter pozval tudi druge javne nameščenice, naj posnemajo zgled železničarjev. Na zborovanju se je večina izrekla proti temu, da bi javni nameščenici ostali pri volitvah lastnega kandidata. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se Zagreb uvrsti v I. druginjski razred, v kateri se pravi med drugim: Javni nameščenici okozarjajo merodajne činitele, da je potrpljenje državnih uslužbencev priklopelo do vrhunca in da bo njih ogorčenje in obupnost z elementarno silo izbruhnila na dan, ako se ne bo ničesar storilo, da se zadosti upravičenim njihovim zahtevam. Odgovornost za vse dogodke pa bodo nosili tisti faktorji, ki so državne nameščenice spravili v ta obupen položaj.

— Število volilcev v Beogradu. Pri volitvah v ustavotvorno skupščino leta 1920 je imel Beograd 15.640 volilcev. Pri občinskih volitvah pa 13.508. Za sedanje volitve v narodno skupščino je vpisanih v volilni imenik 18.609 volilcev. Ker ima Beograd dva mandata, je mesto razdeljeno v dve volilni okrožji. V prvem volilnem okrožju je 9190 volilcev, v drugem pa 9419 volilcev.

— Politična situacija v Bolgariji. Pod predsedništvom N. Atanasova se je vršila te dni seja medparlamentarne skupine, na kateri je bilo sklenjeno, poslati vsem parlamentom poziv, naj začne energično akcijo proti novarnosti nove krvave burje. Bolgarija se hoče na vsak način zavarovati pred novim požarom, ki ogroža svetovni mir. V parlamentarnih krogih se govori, da je ministriški svet razpravljal o ostavki ministra Daskalova, ki jo je predlagal Stamboliski. Ostavka je bila sprejeta. V parlamentu je opažati dve tendenci. Že v začetku homogene zemljoradniške uprave se je začela energična notranja borba. Skupina okrog Stamboliskega hoče izkoristiti ugoden trenutek, da se iznebi opozicije. Ta trenutek nastane takoj, ko bo razpuščena narodna skupščina. Ne glede na to, da Stamboliski uradno te vesti demantira, so politični krogi prepričani, da bo narodna skup-

ščina v kratem razpuščena. Volitve v bodočo skupščino se bodo vršile v najkrajšem času, da se onemogoči organizirana opozicija proti zemljoradniškemu bloku. Vlada pripravila temeljite izpremembe volilnega zakona.

— K rekonstrukciji bolgarske vlade. Nova bolgarska vlada ostane bržkone nekaj časa nepopolna, kajti vprašanje namestnikov, izločenih iz kabineta ministrov, je še problematično. Nihova mesta ostanejo za sedaj baje prazna in njihove funkcije bodo vršili drugi ministri. Glavni odbor zemljoradniške stranke je razpravljal poleg ministrske krize še o drugih vprašanjih, v prvi vrsti o notranji in zunanji politiki. Narod zahteva strožje zakone o zaščiti države in notranjega mira. To nalogo prevzame nova vlada. Glede zunanje politike zahteva javnost popolno nevtralnost Bolgarije in prijateljske odnose z vsemi državami. Stališče vlade je isto. Bolgarija mora ostati navzlic burji okrog nje mirna. Stamboliski je ob tej priliki izjavil, da bo novi kabinet homogen. O kaki koaliciji posebno pri sedanjih stoji zemljoradniške stranke ne more biti niti govora. Govorice o koaliciji ostanejo samo govorice.

— Fašisti proti »prostozidarjem«. Sedaj je prišlo do ostrega spora med fašisti in prostozidarji. V fašistovski organizaciji je vpisanih precej prostozidarjev. Med temi obstojita dve struji, ki se borita za prvenstvo. To borbo sta zanesli tudi v vrste fašistov. Raditega je vzrastel med prvimi fašisti velik odpor in ti zahtevajo odločno, da se imajo prostozidarji takoj izključiti iz stranke. Kdor pa hoče ostati fašist, ne sme biti več prostozidar. S tem vprašanjem se bo bavil tudi veliki fašistovski svet v Rimu, ki bo zboroval te dni. Tudi v inozemstvu se obrača prostozidarstvo odločno proti fašizmu. Pred kratkim je potoval po Franciji italijanski državni podtajnik Devecchi, proti kateremu so »lože« nastopile z vso sovražnostjo. Ta spor pride torej v razpravo pred fašistovski svet, kateri se bo pečal pa tudi z nastopom številnih Italijanov v inozemstvu proti fašistovski organizaciji.

Julijska krajina.

— V Gorci so izvršili varnostni organi pri vseh komunističnih voditeljih zelo dolge in natančne hišne preiskave. Aretirali so komuniste Josipa Marvina.

— V Postojni so zborovali te dni voditelji fašistovske organizacije z Opčin, Nabrežine, Sežane, Divače in Postojne. Razpravljali so zelo na dolgo, kako se ima razpesti fašizem med Slovenci po Krasi in po notranjski zemlji. Ta fašizem ima spravit pod svojo oblast mladino in jo navezati na fašistovski organizacijo ter odtujiti narodnim društvom. — Iz Postojne pišejo fašisti pogostoma o »prvem slovenskem fašistu« Josipu Urhu in se hvalijo glede darov, ki so jih dali Urhovi družini. Kakor vemo, je dobila Urhova družina zelo malo darov. Ako pa je fašizmu res do tega, da proslavlja pok. Urha kot svojega pristaša in mučenika, potem bi bilo pač prav, da poskrbe pošteno za nesrečne žlane te družine, ker je lani izgubil očeta pok. Josipa, ne pa da se samo šopirjo po tržakših listih, kako da so veliki darovi, ko v resnici niso in tisti majhni darovi niso vredni takega razboževanja po Italiji.

— Kako italijanske oblasti odbijajo promet od Trsta. Pred kratkim je bil v Podbrdu aretirani ruski inženir Leonida Nagel, ki je potoval iz Berlina v Trst, da spravi tam iz Nemčije došle kmetijske stroje, katerih je bilo 17 vagonov, na ladjo Tržaškega Lloydja, ki jih je imela prepelet v Batum ob Črnem morju. Nagel se je sicer izkazal s potnimi listinami, na katerih je bil tudi podpis italijanskega poslanika v Berlinu, toda oblastniki v Podbrdu so rekli, da je podpis na brže ponarejen in da listine ne zadostujejo. Ruskega Nagla so spremlili nato orožniki v Trst, kjer so ga dolgo zasliševali, slednjič pa izpustili. Med tem pa je parnik Tržaškega Lloydja odpotoval in ruski stroji čakajo sedaj v Trstu lahko cel mesec ali pa še več drugega parnika, da jih odpelje v Batum. Ruska vlada je bila o tem takoli obveščena, pa ni poslala rimski vladi nikakega protesta, marveč kratkoma lo odredila, da se ima vse blago take vrste, nakupljeno v Nemčiji ali kje drugodi odposiljati v Rusijo preko Hamburga in ne več preko Trsta.

— Kako so hoteli v Trstu okraštiti trgovca Kravosa. Te dni sredi divjačnega pusta v Trstu je prišel tja trgovec Fran Kravos iz Ljubljane. Ko je šel po cesti proti hotelu »Evropa«, so ga nekatere maskarane kar s silo potisnile v kavarno. »Al Porticija«. Tam je moral plačati nadležnih maskeram kavo, ko pa je hotel oditi so ga neznanici znova obkrožili in silili, naj gre z njimi v Barkovlje ali v Miramar. Kravosu to ni nič ugajalo, zato je vabilo odklonil in rekel, da gre h poštku. Pa ga vendar niso pustili na miru, marveč so ga spravili v neki bar in potem še v neko gostilno. Kravos je tu porabil priliko, ko ga niso opazovali, in je odšel. Toda kmalu so bili za njim. Da se jim izogne, je vstopil v kavarno »Roma«. Dva neznanca sta bila zopet tu in ko je zapuščal to kavarno, sta skočila ta dva človeka kmalu iz nje in ga zasledila v ulici Valdirivo. Kričala sta nanj, zakaj da se jih boji in ko Kravos ni ničesar odgovoril, marveč hitel naprej, ga je eden zgrabil za vrat, drugi pa mu je hotel ukrasti denarnico. Kravos se je branil in ker so prihajali pasantje, sta tržaška lopova zbežala. Enega so pričeli drugi dan in ga obdržali v zaporu. Prijetno je v Trstu v dobi Karnevala!

Gospodarstvo.

— g. Novosadska blagovna borza 12. februarja. Novi Sad 12. februarja. Pšenica bačka 290 (ponudba) bački ječmen 310, 311.50, bački oves 290 (ponudba), bačka suha koruza 300, stara 310, v štorjih 210, nova 222.50—275, bačka moka št. 1. 673.75, št. 2. 625, št. 3. 500, št. 4. 450 (ponudba), št. 5. 275, (ponudba). Neizpremenjena tendenca.

— g. Zagrebški trg. Zagreb 12. februarja. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka, odnosno vojvodinska posta a notirajo: Pšenica (76—77 kg) 450—467.50, nova rumena koruza 225—250, umetno sušena 297.50—302.50, za marec-april 275—300, rž (71—74 kg) 362.50—387.50, ječmen za pivovarne 337.50—350, za krmo 300—320, oves 237.50—305, pisani fižol 425—427.50, bel 390—400, pšenična moka št. 1. 700—725, št. 2. 675—700, št. 3. 650—675, za krmo 250—275, drobní otrobi 170—190, debeli 200—225. Mirna neizpremenjena tendenca.

— g. Zagrebški manufakturni trg. Zagreb 11. februarja. Manufakturni trg se pripravlja na poletno sezono. Letno blago je na potu in je že deloma prispelo. Radi pomanjkanja gotovine se kupci a samo polagoma razvija in za sedaj vlada nekaka stagnacija. V inozemstvu gre tendenca blaga kvišku radi dviga surovine bombaža in volni. V Zagrebu notirajo sledeče cene: Muslin 65—78 cm 13.50—17.50 Din, šifon 4/4 češki 17.50—30, poldebel 1. 24—31, poldebel II. 20—22, češki cefer I. 22.50—35, hlačevina češka 130 cm 55—80, klot 130—140 cm 37.50—75.

— g. Omejitve carne prostega uvoza potrebnih za industrije in obrtnike. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja vse industrije in obrtnike na novi razpis Generalne direkcije carin št. 5521 z dne 31. januarja t. l. s katerim se znatno omejuje določbe navedbe C. br. 61602 z dne 23. septembra 1920, o carine prostem uvozu potrebnih za industrijo in obrt. Po novi naredbi smejo carinarne na podlagi predloženih uverenj carine prosto odpremiti samo predmete, ki so obloženi v točki 1 in 2 navedbe C. br. 61602. Ti predmeti so parni kotli z vso pripravo za stalne in premične parne stroje ter vsi stroji in vsi motorji, ki se gibljejo s kakršnokoli silo in njih deli. Za uvoz vseh ostalih predmetov iz prvega poglavja točka 3, 4, 5, 6 in 7 ter iz drugega poglavja točka 1, 2, 3 in 4 se bo od sedaj naprej za carine prosti uvoz zahtevalo predhodno odobrenje Generalne direkcije carin v Beogradu. Pod te točke spadajo transmisije, transformatorji, akumulatorji, električne cevi in kabli, aparati in orodje za industrijo, kmetijstvo in obrt, sesalke in mostne tehnice, mazilna olja, plinovo olje, nafta in bencin, premog, dalec stavljen material, instalacijski material, pomožni kemični material in surovine za predelavo. Glede vseh teh predmetov se morajo interese obrtni potom pristojne carinarne, kjer nameravajo izvršiti carinenje s prošnjo na Generalno direkcijo carine. Prošnje je priložiti: 1. predpisano potrdilo pristojne trgovske zbornice, 2. uverenje V. oddelka ministrstva trgovine in industrije v primeru, da se uvažajo predmeti iz drugega poglavja navedbe C. br. 61602 ter 3. originalne fakture z navedbo, v kakšno svrhu se namerava uporabiti uvažane predmete. Za uvoz polizdelkov iz točke 5. drugega poglavja velja še nadalje dosedajni predpis.

— g. Vinski semenj v Metliki. Mlada vinarska zadruga v Metliki je dne 4. t. m. priredila vinski semenj, ki je vobče prav dobro uspel. Na semenju je bilo zastopanih nad sto gospodarjev s 113 vrstami vina, od tega je bilo kakih 10 vzorcev starega in 100 vzorcev novega. Vse ozorice vina je pod vodstvom podpisane preskusila, presodila in klasificirala posebna komisija, sestavljena iz vinskih veščakov in strokovnjakov. Vino se je klasificiralo po točkah glede čistosti, barve, okusa, jakosti in kislosti. Največ je zamaglo kako vino doseglo 15 točk, najmanj pa 5 točk. Izid je bil nad vse povolen, kar dobiло je 1 vino 7 točk, 3 vina 8 točk, 7 vin 9 točk, 11 vin 10 točk, 23 vin 11 točk 20 vin 12 točk, 15 vin 13 točk, 13 vin 14 točk 10 vin 15 točk. Iz tega sledi, da je bila večina vina v nad srednjem, da zelo dobre kakovosti vina z več kot 13 točkami so se preskusila še enkrat in se je prisodila I oddika 7 vzorcem II. 14 vzorcem in III. 13 vzorcem. Vina iz leta 1922 vsebujejo od 3 do 11% povprek 9—10 vol % alkohola in 8—9% kisline. Kdor pozna kvaliteto letošnjih vin, mora priznati, da spada metliško vino k našim najboljšim letošnjim pridelkom. Čeprav se je prodalo nekaj sto litra vina, vinski semenj ni bil tako številno obiskan, kakor je bilo želeli in pričakovati. To pa ne sme vodstva zadruge odstraniti. Vsak začetek je težak. Prihodnje leto bo obisk gotovo boljši, kajti vsak obiskovalec je dobil o priveditvi kar najboljši utis. Ker je v metliški okolici vina mnogo in dobrega na razpolago, se skup vna v tem okolju trgovcu in gostilničarjem tolo priporočilo. Vinarska zadruga vsak nakup nesebično posreduje in za točno dobavo pridelka, vina od svojih članov jamči. Zato naj se vsak zainteresiranio z zapuanjem obrne. Vzorcil so na razpolago. — Kmetijski svetnik Skalický.

— g. Situacija slovaške tekstilne industrije. Kakor se da posneti po »Slov. Finanzwelt«, se izvršuje slovaška volnena industrija približno v 30%. Bratislavska tvornica je že pred daljšo dobo prenehala s obratovanjem, zadnji čas je ustavila izdelovanje predilnica tudi v Čerazli. Bombaževa in lanena obrt je še zmeraj v neprijetni situaciji, dasi so nekatere tvornice dobile državna naročila. Večnoma tvornica za laneno izdelke v Kizmarku se je premestila na Madžarsko, Klinejarjeva tvornica v Lipt. Sv. Miklavžu pa sodela ne obratuje več. Maurerjevi zavodi v Ružomberku obratujejo v jako omejenem obsegu, a samo bratislavska tvornica za nit je popolnoma zapustela.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Sreda 14. febr.: Zaprtlo.
Četrtek 15. febr.: Vrag in Katra. Izven.
Petek 16. febr.: Nižava Red C.
Sobota 17. febr.: Prodana nevesta Red A.
Nedelja 18. febr.: Rigoletto Izven.
Ponedeljek 19. febr.: Zaprtlo.

DRAMA.

Torek 13. febr.: Zaprtlo.
Sreda 14. febr.: Za pravdo in srce. Izven.
Četrtek 15. febr.: Čudež sv. Antona in »Crna dama iz sonetov« Red E.
Petek 16. febr.: Ugrabljen Sabinke. Red A.
Sobota 17. febr.: Za pravdo in srce. Red B.
Nedelja 18. febr. ob 3 pop.: Lilium Izven.
Nedelja 18. febr. ob 8. zvečer: Ugrabljen Sabinke. Izven.
Ponedeljek 19. febr.: Čudež sv. Antona in »Crna dama iz sonetov« Red D.

— Popoldanska predstava »Carmen«, napovedana za pustni terek, se zaradi tehničnih zaprek ne vrši. Denar za prodane vstopnice se vrača pri dnevni blaginji v opernem gledališču.

— Premiera Medvedove tragedije »Za pravdo in srce«. V sredo dne 14. t. m. bo v dramskem gledališču premiera Medvedove tragedije v petih dejanjih »Za pravdo in srce«. V burne prizore iz kmetijskih uporov je vnel pisatelj romantično ljubezen g. Štefca Erazma do Grajanove hčerke Katarine. Snov, zajeta iz domače preteklosti, razno rejena v pestrih slikah, bo gledališko občinstvo gotovo zanimala. Tragedija je eden najsrečnejših poskusov, ustvariti Slovencem historično dramo. V glavnih vlogah nastopijo: g. Šaričeva, g. Juvanov, g. Drenovec, g. Gregorin, g. Skrbinek, g. Plut, g. Lipah, g. Terčič itd. Režijo vodi g. Danilo.

— Operni libret. »Čarostrelec«. Pravkar je izšel 9. zvezek Zbirke opernih in operetnih tekstov in sicer »Čarostrelec«, romantična opera v treh dejanjih, spisal Friderich Kind, godbo zložil Karl Maria Weber, poslovenil Anton Funke. 67 strani. Cena 3 Din. Libreti se dobivajo pri založnici v Zvezni tiskarni v Ljubljani (Wolfova ulica 1). Razprodalцем običajen popust. V razprodaji so v tiskarstvu knjigarnah, kakor tudi pri blaginji v operi in pri opernih blitieri.

— Časopis za slovenski jezik. književnost in zgodovino. Urejal jo izdajalo Fr. Kidrič, R. Nahtigal, Fr. Ramovš. Izšla sta 3 in 4. snopič III. letnika s sledečo vsebino: Fr. Kidrič: Opombe k protireformacijski (katoliški) dobi v zgodovini slovenskega pismstva; Fr. Weber: O razmerju med besedami in stvarnim doživljanjem; Fr. Ramovš: 50 letnica znatnega delovanja Jana Baudouina de Courtenay; P. Skok: Pripombe k razlagi imen Orle in Celie. Casopis prinaša podrobno bibliografijo svojih strok za dobo od julija 1920, do konca leta 1921. — Naročnina za IV. letnik je zvišana na 30 Din; ravnateljica stane od sedaj III. letnik. Reklamacije, naročila itd. je posiljati na naslov Casopisa (Ljubljana, univerza). Casopis najtopleje priporočamo našemu razumnstvu, predvsem srednjošolskim zavodom in učiteljskim sploh.

— »Ljubljanski Zvon«. 1. števec novega letnika je pravkar izšla Odlikuje se z zelo mnogovrstno vsebino. Dr. I. Glonar je objavil stvarno in zanimivo pisan članek »Lepa knjiga«, v katerem se je lotil pri nas doslej še popolnoma nenačete vprašanja o znanji knjižni opreml. Članek si bo s pridom prečital ne samo vsak tiskarnar, založnik, stavec, pisatelj, marveč tudi vsi, ki umajo ceniti pomen lepe knjige. Vseučiliški profesor dr. I. Priatelj nas uvaža v poeziji »Mlade Poljske«. Članek, katerega začetek nam nudi pregled preko evropskih literarnofilozofskih in umetnostnih strui pred simbolizmom in decadenco, ni za čitatelja samo instruktivnega pomena, temveč nudi naravnost umetniški užitek. Z napetostjo pričakujemo nadaljevanje te nadvse zanimive razprave. V »Interviewu« nam je Janko Kralj podal nekaj odgovorov slikarja Fr. Tratnika za časa njegovega bivanja v Florenzi. Ta »Interview« je izredne važnosti za spoznavanje notranjega razvoja in stremelja znanega slovenskega umetnika. Priljubljena slovenska pisateljica Marija Kmetova je pričela objavljati roman »V metežu«. Roman, ki nam v svojem prvem poglavju slika tržaško velikomestno življenje in razdrobenost mlade poročne žene, je pisan v priprostem, naravnem in ljubezljivem realizmu. Romanu bodo zlasti čitatelje Ljubljanskega Zvona gotovo sledile z ristočim zanimanjem. Ferdo Kozak je pričel v intimnem ljubčanskem slogu pisano zgodbo mlade ljubezne, imenovano »Bela povest«. Miran Jarc pa prvi dve poglavji svoje dalše novele »Črni čarodeji«, ki je zaleta iz vrhne kaotične sedobnosti. — V pesniškem delu so zastopani Igo Gruden, Alojz Gradnik, R. Peterlin-Petrška in Fr. A. Brecht. V književnih poročilih nam dr. Ferdo Kozak zelo nazorno analizira Cantarjev dramatični prvenec »Romantične duše«. prof. dr. P. B. z veliko pohvalo govori o literarnom pomembnem Sovretovem prevodu Sofoklejevega Kralja Oidipa. univ. profesor Gavazzi pa temperamentno, a povsem upravičeno zavrača šovinistično pobarvanje terditve Randitve italijanske knjige »La Jugoslavija«. Razen tega ima svoja literarna poročila še M. Jarc, A. D. I. Zorec in dr. M. A. — V Kroniki naj omenimo predvsem glasbeno poročilo komponista J. M. »Iz koncertne dvorane«, v katerem je podana povsem objektivna stvarna in strokovna sodba o najvažnejših glasbenih prireditvah tekom zadnjega časa v Ljubljani. Kakor nam poročila uredništvo, se bodo taka poročila redno nadaljevala. Razen bogate vsebine januarske številke moramo še pripomniti, da se letošnji letnik Ljubljanskega Zvona odlikuje z zelo okusno modernim znanjem o premo. Opozorimo torej vse zavedne in kulturne Slovence na to nalogo slovensko revijo in jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Naročnina velja za celo leto Din. 90.—

Glasbeni vestnik

— Koncert Cirila Ličarja. V ponedeljek dne 19. februarja ob 9. uri zvečer se vrši v dvorani Filharmonične družbe koncert našega rojaka pianista g. Cirila Ličarja. Spored obsega sledeče točke: 1.) R. Schumann: Kreisleriana; a) Presto, b) Moderato con espressione, c) Molto agitato, d) Lento assai, d) Presto, 2.) Allegro giocoso, 3.) Glasunov: Variacije na rusko temo, 3. Milošević: a) Boerka, b) Maro Resavknja, c) Na djedovo niži, d) Rasbolelo se belo Done, 4. Smetana: a) V Čechach, b) Slavnost čeških sedlaku. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni, sedeži po 15, 12, 10, 8 in 6 Din. stojišča 3 in 2 Din.

— Koncert Cirila Ličarja. Od danes naprej so v predprodaji v Matični knjižarni vstopnice za koncert Cirila Ličarja iz Zagreba, ki se vrši v Ljubljani v ponedeljek dne 19. februarja v dvorani Filharmonične družbe ob pol 9. zvečer. Sedeži so po 15, 12, 10, 8 in 6 Din. stojišča 3 Din. dijaške vstopnice v predprodaji 2 Din. Naše glasboljubivo občinstvo pozorjamo na ta koncert našega umetnika - rojaka. Začetek točno ob pol 9.

Stavka cestne električne železnice.

V poasnilo občinstvu obnavljamo sledeče: Obratno vodstvo c. e. ž. nam je poslalo dne 12. februarja ob 13. uri tale dopis:

»Zvezni jugoslovenskih železnice« v Ljubljani. Podpisano vodstvo dobi lo Vašo zadnjo spomenico od 5. t. m. od uprave na Dunaju dopis, s katerim izjavlja, da ni mogoče ugoditi zahtevi uslužbencev. Glede stavke pa družba pravi: Prosim Vas, pustite naše uslužbence stankati toliko časa, dokler ne bodo sami uvideli, da s takim sredstvi škodujejo zgolj sami sebi.

Obratno vodstvo cest. elektr. železnice
Ing. Tomar m. p.

Kakor smo že zadnjič na kratko poročali, smo vložili pri Obratnem vodstvu c. e. ž. že 18. januarja spomenico, s katero so uslužbenci prosili, naj se ilm dne 1. februarja izplača enkratni nabavni prispevek v znesku K 2500 za samce, K 300 za ožene brez otrok in K 3500 za ožene z otroci. Ta nabavni prispevek bi stal upravo v celoti K 212.000.

Uprava pa do 1. februarja na to spomenico ni niti odgovorila.

Z ozirom na občinstvo nismo takoj izvali posledic, temveč smo dne 1. febr. izročili obratnemu vodstvu ponovni dopis, s katerim smo zahtevali odgovor do 5. febr. Pa tudi na ta dopis uprava ni dala nenege odgovora.

Z ozirom na občinstvo smo tudi tokrat še potrpežli: obenem pa smo z dopisom z dne 5. februarja obvestili pokrajinsko upravo, inšpekcijo rada, delavsko zbornico, mesni magistrat in obratno vodstvo c. e. ž., da bodo stili uslužbenci dne 7. febr. spoldan v stavko, če dotele ne bo dovoljnega odgovora.

Dale smo dne 8. junija 1922 sklenili z dunaisko upravo dogovor o raznih uslužbenecv tčičih se ugodnostih. Zastonik dunaiske uprave g. ravnatelj Poschenrieder je po končani razpravi deial, naj se mu pošlje zapisnik o tem dogovoru na Dunaj v podpis. To smo tudi storili. Dunaiska uprava pa je podpis odklonila, češ da ni v skladu z odgovorom. Konstatiramo, da je to le prazen izgovor, s katerim hoče uprava izbežniti uvečv enju sklenjenega dogovora. Na ponovne urgence po tem zapisniku je dunaiska uprava odgovorila obratnemu vodstvu Ljubljanskemu takole: »Im Falle wegen Nichtunterschriftung des zugesandten Protokollas eine Betriebseinstellung erfolgen sollte, dann bitten wir mit der Ausrüstung der Bediensteten zu antworten.«

S 1. oktobrom je uprava sporazumno z uslužbenci njihove prejemke nekoliko povišala. Za vseh 68 uslužbenecv znaša ta povisek mesečno približno K 30.000, ki pa le bil krit še v tednih rednih dohodkih iz voinih listkov; vozni listki so bili takrat po 3 krone.

Navzile temu pa je uprava z 22. nov. 1922 povišala ceno voznih listkov od K 3 na K 4, kar je utemeljevala tudi s tem, da je morala uslužbencem povišati plače.

Dohodki uprave so se s tem ovškomo voznih cen povečali več kot za 20.000 K mesečno; ta svota je ostala v celoti upravi.

Dohodki cestne elektr. žel. znašajo sodaj dnevno povprečno K 30.000 brez upoštevanih mesečnih, letnih in dijaških voznih listkov.

Do torka 13. t. m. zvečer bo imela uprava vsled stavke K 210.000 izgube torej ravnatelj, kolikor bi jo stal zaproseni nabavni prispevek.

Iz tega sledi, da dunaiski upravi ne manjka denarja, pač pa, da le iz trme ne ustreže uslužbencem. Pri tem svojem vsega obsojanja vrednem postopanju ima seveda oprto pri svojih ljubljanskih vodilnih uslužbenih.

Iz zgoraj citiranih odgovorov dunaiske uprave pa sledi, da je dunaiska uprava stavko izzvala.

Nesramnost dunaiske uprave presega vse meje. Iz dohodkov ljubljanske elektr. železnice ima osemsto dobičke; od slovenskih železnic se redi in živi; zato menda čim potrebo. uslužbenec izkoristati in ljubljansko občinstvo škarniti s tem, da le pognala uslužbenec brez vse potrebe namenioma v stavko.

Uslužbenci v svojih malenkostnih zahtevah ogromne draginje ne morejo popustiti.

Danes dne 12. febr. 1923. se je zdelala pri g. pokrajinskem namestniku Mrbariu in načelniku oddelka za socialno skrb dr. Goršiču naša deputacija, ki jima je obrazložila vse okoliščine sedanje stavke.

Predsedništvo Zveze jugoslovenskih železnice.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1923.

— ZBOR ZAUPNIKOV Narodno-napredne stranke iz Ljubljane se vrši v četrtek dne 15. t. m. ob 20. zvečer v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Zaupnike z dežele, ki bi se hoteli udeležiti zbora, naj naznanijo svojo udeležbo tajništvu N. N. S. Dnevni red: Poročilo in sklepanje o programu in organizacijskem statutu stranke, volitev odbora zaupnikov, postavitve kandidatov za volitve v narodno skupščino. Vsi, ki pozdravljate oživiljenje naše Narodno-napredne stranke in ki vam je na tem, da se zboljšajo javne razmere, se zanesljivo in polnoštevno udeležite tega zborovanja.

— Tajništvo Narodno-napredne stranke se nahaja začasno Knafljeva ul. št. 5. II. nadst., kamor naj se pošiljajo vse pismene in ustmene prijave. Uradne ure so od 9. do 12. dopoldne in od 15. do 17. popoldne.

— Francosko-srbska manifestacija v Strassburgu. Glavni tajnik društva »Alliance Française«, g. Paul Labbé, ki je posetil v pretekli jeseni tudi Ljubljano kot gost tukajšnjega Francoskega instituta, je govoril dne 8. t. m. v veliki dvorani strasburške univerze o srbskem heroizmu. Strasburžani, ki se za Srbe posebno zanimajo, posebno kar je kralj Aleksander leta 1920, takrat še prestolonaslednik, njihovega mestu izročil križ Karadžordžev, so dvorano docela napolnili. Pri kosilu v generalnem komisarjatu, ki je priredilo na čast našemu poslaniku Spalajkoviću, je premierjal generalni komisar g. Alapetite junastvo srbske armade o priliki katastrofe koncem leta 1915 junastvu francoske velike armade o priliki odhoda iz Rusije leta 1812. Srbski vojaki, ki so po strahovitem trpljenju vsled bolezni, mraza in lakote prišli po svojem umiku iz Srbije do bregov Jadrana le še kot sence sloveskih bitij, so našli zavetišče na francoskih lačih, ki so bolnike prepelele v Tunizijo, kjer so pod milejšim nebom in v dobri oskrbi večinoma kmalu okrevali. Kljub prestanemu trpljenju so, ko so ozdraveli, takoj zopet vstopili v bojne vrste, kjer so vztrajali do končne osvoboditve svoje domovine.

— P. Lanik Spalajković je premierjal trpljenje mest Strasburga in Metzja pred in med vojno z onim bosanskim mest Sarajeva in Mostara. Po premirju se je zdelo, kakor da zavezniki glede jugoslovenskih zadev niso ubrali prave poti, toda francoska dalekovidnost je kmalu spravila stvar na pravo pot. Poslanik izrazil svoje priznanje francoski armadi ter porabil priliko, da se zahvali za gostoljubnost, ki jo uživajo srbski dijak na strasburški univerzi. (Journal des Débats.)

— Predsedstvo višjega šolskega sveta. Minister prosvete je imenoval za predsednika višjega šolskega sveta znova g. dr. Stanislava Bevkja, za podpredsednika mestnega učitelja v Ljubljani g. Fr. Skulja. Iz učiteljskih krogov nam o tem imenovanju pišejo: Na podpredsedniško mesto v. š. sveta spada učitelj, ki uživa zaupanje med stanovskimi tovariši in v širokih plasteh ljudstva, mož, ki je politično neoporečen, značajan, čiste preteklosti in sedanjosti, ki je bil vsikdar, tudi v dnevnih avstrijskega terorja, Jugosloven. Novi podpredsednik je poznan kot vester učitelj, kar dokazujejo priznanice raznih oblasti, poznan je širom Slovenije kot naroden delavec, saj deluje kot tajnik Ciril-Metodove družbe že desetletja in je kot tak prepoznal vso Slovenijo in se temeljito seznanil s šolskimi razmerami naše ožje domovine ter s prosvetnimi potrebami prebivalstva. »Jutro«, ki se preveč rado vlika v učiteljske razmere ter jih hoče vedno izkoristiti za sebe, hoče iz popolnoma korektnega imenovanja predstaviti stvar kot krivico, ki se je zgodila učitelstvu, ker ni ministrstvo upoštevalo tozadevnih predlogov širšega sosveta v Ljubljani. Mi pa pravimo, da se je pri tem samo pokazalo, kako napačno je naslanjati stanovsko organizacijo na politične stranke. Sama praksa je pokazala, da je to pogrešno. Ne zanima nas, kako je kandidat politično pobarvan, zadostuje, da je pošten in sposoben. Učitelstvo se mora vendar enkrat postaviti v službo stanu, ne pa strank. »Jutro« pravi, da bo položaj podpredsednika z ozirom na učiteljske zastopnike zelo preker in težaven. K temu dostavljamo, da je naloga podpredsednika iskati stikov z narodom, upoštevati njegove želje in jih spraviti v sklad z interesi učitelstva. To bo podpredsednik gotovo storil, zato ga večina učitelstva toplo pozdravlja kot svojega zastopnika.

Napad na Cirilove tiskarno. Iz Maribora nam poročajo: Stroji niso tako hudo pokvarjeni, kakor se je na prvi pogled mislilo. Ko so prvi došleci stopili v tiskarno, je ležalo vse po tleh, n. pr. grablje za liste, zlomljene in razmetane, prerezani jermeni in nekateri deli od strojev odneseni. Pri natančnejši preiskavi se je ugotovilo, da je precej poškodovan večji stroj, dočim so ostali trije za silo že udorabni, novejših

strojev pa se sploh niso lotili. Ugotovilo se je tudi, da so napadalci imeli ključ od glavnih vrat in da so šli posamno skozi glavna vrata v tiskarno, po dokončanem delu pa so šli skozi vrata na dvorišče v Vojašniško ul., kjer so najbrže oddali onih sedem strelov, katere je slišal neki častnik. Dosedaj je policija aretirala 3 osumljenca, ki so člani »Orjuna«. Aretirani so: Kinkelo, stavec v Mariborski tiskarni, Bole, carinski posrednik in Stoka, pisar pri dr. Irgoliču. Pri prvem so dobili ključ, glede katerega je trdil, da je ključ njegovega stanovanja. Ko pa je policija poskušala s tem ključem odpreti vrata Cirilove tiskarne, se je izkazalo, da ključ ta vrata odpira. Policija je na sledu tudi drugim storilcem. Ponedeljkova »Straža« je izšla še pred običajnim časom.

— Na obrambo. »Grafiki Radnik«, glasilo Zveze grafičnih delavcev v Jugoslaviji, je priobčl na čelu lista tale poziv: »Zadnje dni se množe dejanski napadi na razne tiskarne. Iz mržnje napram posamnim listom smatrajo gotovi nepoučeni mladi ljudje za potrebo, da se masšujejo nad tiskarno, v kateri se tiska dotični list in v kateri so zaposleni popolnoma nedolžni grafični delavci. Dogodilo se je celo, da je bila v neki tiskarni med grafične delavce vržena tudi bomba. Samo slučajno se je zahaljevali, da so se ti siromaki pravčasno rešili in tako utekli gotovi smrti. Tako ti atentati, namenjeni poedinim listom, ne zadenejo onih, katerim so namenjeni, marveč popolnoma nedolžni ljudi, nas grafične delavce, ki na ta način lahko izgubimo življenje in kruh. Sedaj se govori tudi v Zagrebu, da bodo zaradi pisave nekaterih listov demolirali poedine tiskarne tudi v Zagrebu. Vsaka akcija rodi reakcijo. Strankarska mržnja je prikopala do vrhunca in prirodno je, da se bo stranka, kateri je druga stranka demolirala tiskarno njenega lista, revanžirala. A končni rezultat? Ti listi bodo zopet izhajali v katikoli nedemolirani tiskarni, a iz demoliranih tiskaren bo ostalo brez posla in bo vrženo na ulico na stotine grafičnih delavcev. To sili grafične delavce na to, da skrb za potrebno samoobrambo. Z ozirom na to opozarjamo tem potom pristaje vseh strank, naj se izogibljuje takšnih nakan. V protivnem slučaju bodo grafični delavci primorani, da ustavijo delo in s tem onemogočijo izhajanje njenih glasil v vsi državi oni stranki, katere pristaji bi poškodovali ali demolirali tiskarne listov nasprotnne stranke. V tem stremljenju je dolžan v svojem lastnem interesu nas podpirati tudi Savez Udruženja grafičnih poduzeća v Jugoslaviji. Tovariši! Boudite pripravljeni!«

— Ali se vračajo stari časi? S se verne naše meje nam pišejo: Maribor, dne 12. februarja 1923. Kdo se ne spominja, s kakšno težavo se je Družbi Sv. Cirila in Metoda posrečilo na ogrožen narodni postojanki na Muti kupiti posestvo, na katerem se je ustanovila kot mal otoič sredi nemčurskega morja slovenska šola. Še po prevratu, ko je to posest prevzel zaveden slovenski trgovec Miloš Oset in ko smo Slovenci dobili v posest blivno nemško šolo, je to posestvo s svojim krasnim vrtno postalo važno kulturno in narodno središče vsega obmejnega ozemlja med Korško in Štajersko. Tam se je vršil prvi večji sokolski izlet, ki je prižgal zubele narodnega prebujenja v vsi tamošnji okolici. Ko se je Oset preselil v Maribor, je to posestvo prevzel njegov naslednik trgovec Moran. Slovenec, doma iz Kranjske. Te dni pa je došla pretresujoča vest, da je Moran to slovensko posest prodal najbolj zagrizenima Nemcema Lellingierju in Bartu. Oba Nemca tega posestva nista kupila iz potrebe, ker sta oba premožna in imata dovolj svoje zemlje, marveč kupila sta je kot eksponenta obmejnega nemškega obrambnega društva. Do sedaj se je v tem poslopiju nahajal še en razred ljudske šole. Moran je posestvo kupil za 250.000 K, a prodal ga je baie za 2.000.000 K. Narodno čuteče prebivalstvo ob Dravi in na obmejnem ozemlju je ogorčeno nad narodno brezbriznostjo Slovenca, ki zgolj iz dobičkarstva prodaja slovensko zemljo — Nemcem. Tako se vračamo polagoma nazaj v časa, ko je bil na naši narodni meji absoluten gospodar situacije Nemec.

— Izjava g. dr. Rybfa. G. dr. Otokar Rybfa nam piše: »Z večerajšnjega »Slovenskega Naroda« vidim, da se me v nekem ljubljanskem listu spravila v zvezo z baie nameravano ustanovitvilo neke »Kreditne banke«. Prosim Vas, da v »Slovenskem Narodu« objavite, da nisem jaz v nobeni zvezi s to ustanovitvijo in da se nikakor ne mislim udeležiti kake eventualne akcije v tem oziru.«

— Iz sodne službe. Avskultanti Mirko Detiček, Josip Kolšek in dr. Ivan Pettsche so imenovani za sodnike za okrožje višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

— **Odkod princa Pavla v Pariz.** Snovi za orientekspresom je odpotoval princ Pavle v Pariz, kjer ostane dlje časa.

— **Iz politične službe.** Dvorni svetnik Janko Kremenšek je poverjen za vodstvo poslov oddelka za notranja dela pri pokrajinski upravi za Slovenijo in nazivom: načelnik oddelka za notranja dela.

— **Iz srednješolske službe.** Profesor na realni gimnaziji v Kočevju Anton Šurget je imenovan za ravnatelja tega zavoda.

— **Iz zdravniške službe.** Za provisorne honorarne okrožne zdravnike so imenovani: dr. Georgij Markovič za zdravstveno okrožje pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, dr. Aleksij Novaselski pri Sv. Marjeti v ptujskem kraju, in dr. Peter Nikolajevič Sokolov v St. Juriju ob Ščavnici. — Dr. Ivo Rudolf je imenovan za provizornega okrajnega zdravnika pri konjiškem okrajnem glavarstvu.

— **Poročilo se je dne 7. t. m. v Ljubljani.** Leopold Pirnat iz Doba pri Kamniku, gđ. Julije Jazbinšekova s Planine pri Ščavnici. Bilo srečno!

— **Srebrna poroka praznujeta danes.** Peter Kresnik, poduradnik Juž. žel., in dolgoletni naročnik in njegova soproga žena. So na mnoga leta!

— **Smrtina kosa.** V St. Vidu nad Ljubljano je včeraj umrl g. Vid Bremc, sodelovatelj mesarske trdnice Cirman. Pogreb bo v sredo ob 16. Pokojnik je bil dober narodnjak. Blag mu spomin. Včeraj zvečer je v državni bolnišnici umrl p. Marijoli Holček, franciškanski provincial v Ljubljani. Pokojnik je bil zelo toleranten duhovnik. Pokoj njegov! duši!

— **Stavka brivskih pomočnikov v Ljubljani.** Pilejo nam: Brivski pomočniki v Ljubljani niso sklepali o nobeni stavki, omneč so zavzeli stališče napram močnim, ki so sklenili zvišati cene britju za 50%. Pri pogajanjih so zaupniki pomočnikov zahtevali, da se za 30% zvišajo dozdajne njihove plače, ker prejemajo pomočniki sedaj 600, 520 in 460 kron na teden brez hrane in stanovanja. Ker je sklenjena obestranska veljavna pogodba, da morajo brivski mojstri, kadar zvišajo cene britju, zvišati tudi plače pomočnikov, zato odločajo pomočniki vsako krivdo, ki jo podražena cen v brivnicah. Brivski mojstri so pripravili plačati pomočnikom o 40%, zato so se pogajanja razbila. Brivski mojstri so sklenili na svojem sestanku dne 11. t. m., da odpušče iz službe vsakega pomočnika, ki bi ne sprejel njihove ponudbe. Vodstvo osrednjega društva brivskih pomočnikov.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 4. do 10. februarja izkazuje tole statistiko: Umrlo je 20 oseb, 5 moškega in 15 ženskega spola. Smrtni vzroki: življenjska slabost 1, jetika 1, pljučnica 2, druge nalezljive bolezni 1, srčna hiba, bolezni žila 1, rak 2, drugi naravni smrtni vzroki 8. Med temi časom se je rodilo 19 otrok. 9 moškega in 10 ženskega spola. Naznaniene nalezljive bolezni: davica 1, varicella 2, otroška vročica 2.

— **Umrlo je v Celju v javni bolnici** trsovec Franc Sarlah v starosti 45 let. — V Prašernovi ulici v Celju je umrla gospa Mela Orel, roj. Schurbi, soproga majorja v starosti 33 let.

— **Arstirani vlomilec.** Celjski orožniki so aretirali nekoga Franca Jelena, kateri ima v celjski okolici na vesti več vlovov in tatvin. Arstiranec je znan kot star tat. Srečal se je pobeželi v ponedeljek Spod. Stačerku, kjer je bilo preje že vse kopno. Preceji se je padlo po hribih okrog Celja, pa tudi na dolini. Vlada tudi mrzlo vreme.

— **Razpis študijski.** S 1. novembrom 1. 1923. bo sprejela francoska vlada nekaj študentov iz našega kraljevstva. Študente znašajo po 6000 frankov za štud. leto 1923—1924. Izbrani kompetentni dobe na roko tudi po 500 frankov za potne stroške. Študenti bodo morali v načelu nadaljevati na francoskem svoj točno začrtani strokovni študij. Za te študijske kompetitorje lahko kandidirajo vsi strok. vendar imajo kandidati francoske prednost. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti (dokazila o dosežanih študijah, izpričevali itd.) naj se vložijo pri podpisnem rektoratu ljubljanske univerze najkasneje do konca februarja 1923.

— **Samomor 103 letne starke.** V Novem Sadu se je usmrtila 103 leta stara Jelena Jovanović. Vzrok samomora so bile materijalne stiske. Značilno je, da je njenih 13 otrok in 20 vnukov umrlo preje neno ona. Zapuščena in osamljena se je ločila od sveta.

— **Drzen roparski napad v Mengšu.** Dne 31. januarja sta prišla v gostilno Josipa Kavriha v Mengšu dva mlada neznanca in si naročila polj vina. Nenadoma je za stariš potegnil samokres, mlajši pa nož v roko in zahtevala sta od gostinčarja denar za besede: »Denar sem ali smrt, takl smol.« Gostinčarju se je posrežilo pobežeti in je tekel po pomoč. Med tem časom sta lopova ukradla 2 kg slanine in vinski hram nekoga posumnika v Mengšu in odnesla 36 litrov vina v vrednosti 1460 K. — Orožniki oba lopova zasledujejo.

— **Ukradeni volje?** V Trebnjah sta bila posestnika Josipu Jacu iz Dobrine ukradeni ali sta ušla dva volje; eden rjav, drugi siva barve, vredna več desetstotih kron. Detektiv v Mariboru. V Mariboru je bila aretirana pomočnica davčnika Mariča Klemenčič, ker je vzela na porodu vrela svoje čete v stran. Truplo je našel neki delavec, ki je loščeval jame, kakor je prišla cela zadeva na dan. Klemenčička je bila oddana sodnici.

— **Kino Tivoli Občinstvu na znanje!** Vlak, s katerim bi se moral pripeljati naš ljubljenec Maks Linder, je imel defekt ali je zmrznil (se ne ve natančno), in tako se danes vrši namesto »Makseli« eden najlepših Hagenbeckovih filmov »Bela pustinja«. Prekrasne originalne slike skoro popolnoma s severnega tečaja. Film je mojstrsko dovršeno delo, polno epizod prekrasnega zimskega življenja iz severnih pokrajin. V glavni vlogi Karl de Vogt. Maks Linder dopspe šele tekom marca!

— **Razne tatvine.** Iz elektrarne na Dobrvi je bil Jakob Trobec ukraden 11 metrov dolg usnjen jermen, vreden 4000 K in par konjskih vajeti v vrednosti 1000 kron. — Heleni Gerlich iz Orje vasi je neki berad ukradel uro s verigo v vrednosti 2000 K. — **Najdba vodovodnih cev.** Na postaji Vižmarje se je našlo v neki alami okritih 18 vodovodnih pocinkanih cevi, dolgih 5 in 5,60 m. Cevi so vredne okoli 24000 K in si jih je najbrže kak usmvožil skril.

— **Najden utopljenec.** Dne 8. t. m. so potegnili iz potoka Radula v Zalogu pri Krškem, truplo okoli 50 let starega moškega. Truplo je moralo ležati že približno dva mesca v vodi. Identitete utopljenčeve se dosedaj ni moglo dognati.

— **Arstirani neposlušnega blapca.** Včeraj popoldne je bil aretiran blapca, ki je služil pri sodničarju Bolletu in je nekako pred petimi dnevi v gospodarstvu odstopnosti odnesel temu 70.000 K denarja in več dragocenosti. Denarja menda že ni imel več. O n'em bomo še obširne poročali, ker za sedaj še nimamo podatkov.

— **Žage in orodje iz Nemčije.** Tvrdka Odon Koutny, trgovina z orodjem in tehničnimi potrebščinami v Ljubljani, Kolodvorska ulica 37, katera se bavi posebno s uvozom orodja ima za današnji položaj primerno dobro založeno skladišče. Ker ni upanja, da se današnje neugodno razmere v Nemčiji v doglednem času zboljšajo, so opominjajo posebno lesni industrija na pravočasno kritje lastne potrebe remaljskih žag, pil itd., pile, turpije i drugo, dokler jih ima tvrdka še za takojšnjo dobavo na razpolago, da se izognejo neprijetnim, katere lahko nastanejo vsled ustavljenja obratov.

— **Za majo slopce.** Mosto venca na grob g. Kregarjevi daru neimenovani 600 K na grob g. Košeninca pa Marija Bonac 400 K v prid slepcem. Trosti še nadalje slov. srce cvetja darov v izobilju na težko življenjsko pot našim, najdražega zaklada oprostani revežem! F. B.

— **Ljubljansko stavbeno podjetje.** Ustanovnik M. G. A. Stavbena tvrdka ing. dr. Kasal, ki ima tudi v Mariboru svojo podružnico, je postala sedmi ustanovni član mariborske gradbene akcije.

— **Novo špecerisko trgovino** je v Gaborju v občinski hiši otvoril g. Špeglić. — **Pri konkurenčni mask** na sobotnem plesu bančnih uradnikov je bila priznana prva nagrada damski skupini »Biedermaler«, izdelani v modnem salonu Zdenka Rodić.

— **V počastje spomni** na pokoj. g. Ivana Mankoča veletrg. v Trstu daruje dr. O. Rybač za C. M. dr. Din. 100.

— **Cevlje kupite od domačih tovarov** tvrdke Peter Kostin & Ko. z znakom »Peke«, ker so izni priznane na boljši in n. cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

— **Zubnja se je stara usnata listnica** z malo svoto denarja in različnimi papirji, ker je listnica v tako slabem stanju, da nima nobene vrednosti, prosim načelnika, da mi vrne samo papirje, denar in listnico pa naj si obdrži. P. p. uprava »Slov. Narod«.

Skoletvo.

— **Sokole Ljubljana II.** priredi na pustni torek dne 13. februarja ob 8 uri zvečer v dvorani hotela Tivoli zabavni večer s plesom. Dostojne maske dobrodošle. Sodeluje godba Sokola I. Komur je lažje na nepriznani zabavi, gotovo ne zamudi te prireditve, ki bo kakor doslej vse družabne prireditve Sokola II. nudila obiskovalcem obilo razvedrilja.

— **Društvo za gradbo Sokolskega doma** v Sp. Šiški priredi na pustni torek 13. t. m. ob 20. uri v gostilniških prostorih g. Valjavca v Sp. Šiški veliko pustno maskerado. Sodeluje salonski orkester »Svobodec«. Vstopnina 8 Din.

Društvene vesti.

— **Podružnica Jugoslovenske Matice** v Celju ima svoj redni občni zbor v petek 2. marca ob 20. zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

— **Društvo »Trgovska akademija«** ima v petek 16. t. m. ob 19. uri v seini dvorani Mostnega magistrata ljubljanskega svoj ustanovni občni zbor. Namen društva je, zgraditi v Ljubljani poslopje za Trgovsko akademijo, skrbeti za sredstva, da se opremi ta zavod s potrebnimi učili in didaktičnimi pripomočki, kakor laboratorij in knjižnico, dati študentem zavoda študijske in ekskurzijske podpore ter delovati na to, da je uredba zavoda čim popolnejša in v kar najboljšem skladu z zahtevami moderne trgovske učilnice.

— **Štirikotni večer.** Kakor že objavljeno, priredi klub Primorci na pelenično sredo 14. t. m. svoj občini »Štirikotni večer« v dvorani kazine ob sodelovanju godbe dravske divizije. Med odmorji nastopijo solisti. Rezervirane mize ostanejo na razpolago le do pol 21. ure, pozneje se jih odda preji dolemu občinstvu. Vstopnina za osebo 10 D. akademiki proti legitimaciji 5 D. — Odbor.

Zbirajte znamke za »Jugoslovensko Matico«!

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Prpriave za izpraznitev še zasedenega ozemlja.

— **Beograd, 13. febr. (Izv.)** Tekom večerajšnjega dneva so bile v ministruvstvu zunanjih zadev važne konference glede izpraznitve še od Italijanov zasedene tretje dalmatinske cone in Sušaka. Kakor hitro je prišlo iz Rima oficijelno poročilo o parlamentarni ratifikaciji santmargheritskih konvencij, so bili pozvani v Beograd general Milić, admiral Priča, univ. profesor na zagrebški univerzi dr. Silović in univ. profesor dr. Rasić. V Beograd je bil tudi poklican dr. Matko Laginja kot predsednik posvetovalnega odbora. V uradu pooblaščenega ministra Ljube Nešića je bila ob 11. do 12.30 dopoldanske konference, ki je razpravljala o tehničnih odredbah, ki so potrebne povodom izpraznitve. Te konference je prisostvoval tudi italijanski poslanik na našem dvoru g. Negrotti.

— **Beograd, 13. febr. (Izv.)** Včerašnji seji ministrskega sveta je radi boleznj zunanje ministra dr. Ninčiča prisostvoval tudi pooblaščen minister Ljuba Nešić, ki je podal zelo izčrpno poročilo o debati v rimskem parlamentu glede izvršitve rapalske pogodbe. Ministrski svet je nato razmotril vsa potrebna navodila za izpraznitev tretje dalmatinske cone in Sušaka od strani Italijanov. Od ministrstva zunanjih zadev izdelana navodila je ministrski svet odobril. Navodila se izročijo naši komisiji. Komisija, obstoječa iz kori omenjenih članov, odstopuje tekmo prihodnosti tedna v Opatijo, kjer se sestane z italijanskimi delegati. Da skupno izvrše razmejitve Reke in vzpostavitev normalnega gospodarskega življenja na Reki.

Odnešaji med Jugoslavijo in Bolgarsko.

— **Beograd, 13. febr. (Izv.)** Odpravnik bolgarskega poslanstva g. Ludskanov je včeraj ob 11. dopoldne obiskal pomočnika ministra za zunanje zadeve Panto Gavrilovića ter je z njim imel daljši razgovor. Odpravnik je najprej oficijelno javil delno rekonstrukcijo kabineta Stamboljskega. Obenem je g. Ludskanov v oficijelni obliki izjavil, da bo rekonstruiran kabinet g. Aleksandra Stamboljskega deloval v smislu zblizanja obeh sosednih držav, da bo v bodoče politika g. Stamboljskega ravno tako, kakor dosedaj, miroljubna in da bo kabinet stremil za ciljem, da se vzpostavi oziroma ohrani lojalno prijateljstvo in sosedstvo.

Šet jugoslovenske delegacije na lausanski konferenci, poslanik g. Rakić, je snodi odnatoval na svoje staro službeno mesto v Sofijo. Pred odhodom je imel Vaš dopisnik priliko se delj časa z g. Rakićem razgovarjati o politični situaciji na Bolgarskem. Med drugim je g. Rakić izjavil, da se medsebojni odnešaji med obema sosednima državama razvijajo zelo povoljno in lojalno in da je sedaj gotova stvar, da v drugi polovici tega meseca prične delovati mešana komisija, ki ima nalogo proučiti vprašanje makedonskih komitaških čet.

DR. GENADIJEV — BOLGARSKI ZUNANJJI MINISTAR.

— **Sofija, 12. febr. (Izv.)** Ministrski predsednik Stamboljski je imel zadnje dni daljša pogajanja s šefom narodno liberalne stranke Genadijevom. Stamboljski je Genadijevu ponudil portfelj zunanjega ministrstva.

Napet položaj v Orientu.

— **Pariz, 12. februarja. (Izv.)** Položaj v Smirni je zelo napet. Angorska vlada je izdala ponovna navodila glede postopanja napram vojennu brodovju ostalih veselil. Na drugi strani pa so zavazniške vlade odločene, da mora zavezniško brodovje v Smirni na vsak način vzdržati in vsak eventualni napad odbiti.

— **London, 12. februarja. (Izv.)** Po poročilih iz Angore se je položaj v Mali Aziji znatno poslabšal. Angorska skupščina zahteva, da se razvelliavi pogodba o premirju, sklenjena v Mudaniji.

— **Angora, 12. februarja. (Havas.)** Položaj mirno presojajo. Vlada je glede vojeznega brodovja v pristanišči izdala nova navodila. Kemal paša je prisel v Smirno.

VOJNA BRODOVJE PRED SMIRNO.

— **London, 12. febr. (Reuter.)** Pred Smirno se nahaja sedaj 22 bojnih ladij, med njimi 11 angleških, 4 francoske, 3 italijanske in 4 ameriške. V kratkem pričakujejo še dvanajsto angleško bojno ladjo.

MISIJA IZMET PAŠE V BUKAREŠTI.

— **Bukarešta, 12. februarja. (Izv.)** Na svojem povratku iz Lausanne je Izmet paša odpotoval v Bukarešto, kjer je zadnje dneve imel daljše konference z vodilnimi krogi romunske vlade. Izmet paša je tudi konferiral s poslanikom kraljevine SHS g. Celak-Antićem, sestel se je tudi z romunskim ministrom Ducom. Izmet paša je med drugim novinarjem izjavil, da je njemu popolnoma seznan o kakem ultimatu Grški. Izjavil je odločno, da vlada v Angori zasleduje popolnoma miroljubno politiko.

DOGODKI NA IRSEM.

— **London, 12. febr. (Wolf.)** Obenem s proglasom šefa vstaškega staba na častnike in vojaštvo republikanske armade, v katerem se govori, da se bo vojna nadaljevala dotle, dokler ne bo priznana neodvisnost Irse, je bil izvršen napad na dublinsko tiskarno, kjer se je tiskal ukaz vlade svobodne države o amnestiji. Tiskarno so spustili v zrak.

MADŽARSKA SE PIPRAVLJA NA VOJNO PROTI ČESKOSLOVAŠKI.

— **Dunaj, 12. febr. (Izv.)** V informiranih krogih govore, da se Madžarska pripravlja na spomlad za vpad na Slovaško.

Na čelu akcije stoji prosluli Pronay, ki ga podpirata znani Hejas in Budahazy. Pronay ima na razpolago baje 150 do 200.000 mož. Pronay namerava Slovaško z dveh strani napasti. Ena vojska naj bi predirala preko Bratislave in druga preko Košic.

EBERT V ZASEDENEM OZEMLJU.

— **Karlsruhe, 12. febr. (K. B.)** Na zborovanju zastopnikov političnih, gospodarskih in delavskih organizacij je imel prezident Ebert govor, v katerem je med drugim dejal: Kar sta Francija in Belgija sedaj storili, je podlo nasilje, ki nima primera, kajti z obojestrano silo se vojuje z neoboroženimi moškimi, ženskami in otroci. Moje posebno priznanje zasluži danes Badensko. Udarci, ki je nam prizadel v tej zemlji, je naperjen proti državemu edinstvu, toda ob trdni volji in nezmajni zvestobi badenskega naroda se bo razlil. Čas, ko je bilo mogoče ločiti sever od juga, so minili.

UMETNIŠKA RAZSTAVA HRVATSKIH KIPARJEV V BEOGRADU.

— **Beograd, 13. febr. (Izv.)** Včera je bila otvorjena v Oficirskem domu umetniška razstava hrvatskih umetnikov Valdeca in Ivekovića. Za razstavo vlada veliko zanimanje.

Tragičen umor v Zagrebu.

— **Zagreb, 13. febr. (Izv.)** Včera dopoldne se je odigral v uradu invalidne sekcije komisarijata za socialno skrb tragičen prizor. Dogodek je vzbudil v mestu takoj veliko senzacijo. V urad komisarijata za socialno skrb invalidni oddelček na Markovem trgu je prišel ob 11. dopoldne neki invalid in izročil dr. Ljubomiru Cvitašu pismo, da ga prečita. Ko je načelnik dr. Cvitaš hotel čitati pismo, je invalid izvel revolver ter oddal takoj na dr. Cvitaša tri strele. Dva strela sta zadela, tretji je šel mimo. Dr. Cvitaš se je takoj mrtev zrušil na tla, morilec invalid pa je pobežnil. Morilec dosedaj še niso mogli prileti. Dr. Cvitaš je star 42 let in je bil svojčas okrajni sodnik v Glini. Morilec je invalid Matija Tkalec iz Koprivnice. Morilec Tkalec pa je izvršil tudi v Koprivnici dvojni umor 9. t. m. Tam je zaklal z nožem vdovo Magdo Trubel in njenega 12 letnega sinčka Franja. Po umoru je Tkalec obe žrtvi posadil na posteljo in zažgal. Umrjeni detejnik invalidnega oddelka dr. Cvitaš zapušča vdovo in štiri otroke. Policija je včeraj ves dan zasledovala morilca, a ga doslej še ni mogla izslediti.

O zločinu v Koprivnici nam dalje poroča naš posebni dopisnik tudi sledeče: V noči od 9. do 10. t. m. se je pojavil v hiši posestnice in vdove Magde Trubel požar. Goreti je začela šuna za seno. Ko so šupo pogasili, so gasilci iskali vdovo. Sosedje pa so kmalu zapanili, da tudi v hiši gori. Skušali so priti v hišo, toda vrata so bila popolnoma zahajena. Ko so s silo vdrli, so zapazili, da gori postelja, a v postelji so našli mrtvo 44letno vdovo Magdo Trubel in njenega sinčka Franja. Kdo je bil morilec, ljudje niso mogli doznati. Splošni sum je padel na nekoga njenega sorodnika. Kakor sedaj zagrebški listi javljajo, je morilec invalid Tkalec.

POSESTVA NADVOJVODE FRIDERIKA NA ČESKOSLOVAŠKEM.

— **Praga, 12. februarja. (Izv.)** Vrhovno upravno sodišče je zavrnilo pritožbo nadvojvode Friderika radi zaplembe njegovih velikih posestev.

BEDNO STANJE BIVŠE CESARICE ZITE.

— **Dunaj, 12. februarja. (Izv.)** Bivša cesarica Zita sedaj prebiva v San Sebastianu. Stanuje v nekem predmestnem hotelu tretjega razreda. Denarna sredstva so ji popolnoma pošla in je morala že več dragocenosti prodati, da se preživlja. Avstrijski plemiči in monarhisti so uvedli akcijo, da zbere večjo svoto denarja. Monarhisti tudi zahtevajo, da bi avstrijska vlada dovolila Ziti primerno pokojnino.

VELIKA POVODENJ V BUDIMPEŠTI.

— **Budimpešta, 12. februarja. (Izv.)** Donava je poplavlila del predmestja Pešte. Pod vodo je 500 hiš. Voda je vdrla v 1200 prodajalen, kjer je pokvarila vse blago. Do 10 tisoč oseb je brez strehe.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 13. februarja. (Izv.)** Zaključek. Devize: Curih 19.—, 19.20, Pariz 6.30, 6.35, London 47.25, 47.—, Berlin 0.35, 0.36, Dunaj 0.1435, 0.1440, Praga 30.25, 30.4.—, Trst 4.80, 4.85, Newyork 101.—, 103.—, Budimpešta 3.85, 3.95, Amsterdam 39.50, 40.75, Brüssel 5.60, 5.75. Valute: dolar 97.50, 98.50, lira —, 4.80, češka kruna 2.95, 3.—, funt šterling —, 480.—.

— **Curih, 13. februarja.** Današnja predborza: Zagreb 5.15, Berlin 0.0181, Amsterdam 210.35, Newyork 5.32.50, London 24.95, Pariz 32.90, Milan 25.60, Praga 15.75, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.60, Varšava 0.0135, Dunaj 0.0075, avstrijske žigosane kruno 0.00755, Sofija 3.15.

Turistika in sport.

— **V sredo, dne 14. t. m. ob 20. uri** se vrši sestanek lahko-atletične sekcije S. K. Jadrana pri »Sodčku« za Zabekue. Udeležba obvezna! — Načelnik.

— **Nogometna sekcija S. K. Jadrana** sklicuje v četrtek 15. t. m. ob 20. uri sestanek, ki se vrši pri »Sodčku«. Udeležba dolžnost. — Načelnik.

— **Smučarski odsek turistovskega kluba »Skala«** priredi v zvezi z bojniško podružnico za svoje člane in članice klubovsko prvenstveno tekmo v nedeljo 18. februarja t. l. v Planici pri Ratečah. Start članov v Kotu pod Jalovcem in za članice nad planino na Tamarju. Odhodna start ob 6. zjutraj iz Rateč. Pismene prilave tekmovalcev in udeležencev se sprejema do četrta 13.

februarja t. l. v pisarni hotel Tivoli radi preskrbe prenočišč in eventualne prehrane. Odhod tekmovalcev in udeležencev iz Ljubljane v soboto 17. februarja t. l. ob 15.10 iz južnega kolodvora. — Prijavnina za tekmovalce 3 D. V slučaju neugodnega vremena se tekma preloži na poznejši čas.

SMUČARKE TEKME NA ČESKOSLOVAŠKEM.

— **Praga, 12. februarja. (ČTK.)** Uradni rezultati včerašnje kombinirane smučarske tekme so nastopni: v prvi skupini je bil prvi Oekera Harald (Norveška) 33½ m, ki je dobil ime mojstra českoslovaške republike v kombinirani smučarski tekmi in častno darilo prezidenta republike. V drugi skupini je bil prvi Ermel Heinz (HDW.) V skupini starih gospodov je bil prvi Lang Norbert (Zveza smučarjev českoslovaške republike). Mojsrsko mesto v navadnem skoku je dosegel Norvežec Laudisk Einar, ki je preskočil daljavo 31 m. Darila so bila razdeljena včeraj zvečer.

— **Remscheid, 10. februarja.** Otežkočen uvoz surovega jekla in premoga iz sosednje ruhrskega ozemlja v začasno še nezasedeni remscheidski industrijski okraj, v katerem je većinoma kot domača industrija razvito izdelovanje vsakovrstnega orodja, povzročil je neznošno draginjo in pomanjkanje blaga.

Glavni urednik:

RASO PUSTOŠEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

TRGOVSKI URADNIK, več več je zbiranje zaslujiva oseba, bi vstopil kot

družabnik

s primernim kapitalom v kako dobro idejo podjetje. Ponudbe pod »Dobro podjetje/1605« na upravo »Slov. Nar.«

Na stanovanje in hrano

SE SPREJME TAKOJ gospodična, dijak ali dijakinja. — Ponudbe pod »Takoj 2800 do 3000/1557« na upravo »Slov. Narod«.

Iščem stanovanje,

obstoječe iz kuhinje in ene ali dveh sob v stari ali novi hiši. Ponudbe pod »Nujno/1551« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Proda se lepa vila

z električno lučjo in vrtom na prometni cesti v Ljubljani. Stanovanje na razpolago. — Naslov pove upravo »Slov. Narod«.

Vsem reflektantom

na službo »Inkasant«:

JE ODDANO.

Uprava »Slov. Narod«.

KUPIM

trgovino z mešanim blagom

z majhnim posestvom na Štajerskem. — Ponudbe pod »Prometen kraj/1578« na upravo »Slov. Nar.«.

Srednje veliko posestvo

oddaljeno četrte

Sprejme se učeneo
ZA SPECERIJSKO TRGOVINO.
KOŠAK, Florijanska ulica 1. 1538

Soba se odda
BOLJSEMU GOSPODU. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1596

Na snažno stanovanje
z vso oskrbo se sprejme boljše gospodično. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1594

Kupi se dvodružinska vila
v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Vila/1586«.

GOSPODIČNA boljše družine
išče mesta kot natakarica
v Ljubljani; zna tudi šivati. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1604

Proda se stavbišče
(1500 m²) za vilo v solčni legi in ob kanalu ter novi cesti. — Ponudbe pod »Kanalizacija/1598« na upravo »Slov. Naroda«.

Na hrano in stanovanje
SPREJMEM DVA GOSPODA. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1581

Ena ali dve sobi,
eventualno tudi v bližini Ljubljane, SE NUJNO IŠČE proti dobremu plačilu. — Ponudbe pod »Trgovca/1561« na upravo »Slov. Naroda«.

Na fino domačo hrano
PO ZMERNI CENI SE SPREJME več gospodičen ali gospodov. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1571

Delavnica ali prostor,
SVE. EL IN SUH, pripraven, da se postavi v 5 živahnih strojev, SE NUJNO IŠČE. — Dopis pod »Najboljše plačilo/1560« na upravo »Slov. Naroda«.

Išče se večje posojilo
na novo vilo na prvo vknjižbo. Ostalo po dogovoru. — Ponudbe pod »Sigurnost/1584« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Mesto „dva zastopnika“
pod šifro »pošten in zanesljiv« že oddano, gg. reflektantje, ki so prišli izločili spravevala in drugo, se jim vrne po pošti. 1590

Trinadstropna hiša
v mestu Ljubljana, SE PRODA. Stanovanje prosto. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Prosto stanovanje/1593«.

Stavbni polir
z večletno prakso v visokih zgradbah, kakor tudi v betonskih in železobetonskih delih IŠČE MESTA do dne 1. marca. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda« pod »Stavbni polir/1578«.

Službe išče knjižnovodja
z večletno prakso, zmožen tudi slovenske, nemške in deloma srbohrvatske korespondence in vseh pisarniških del. — Ponudbe pod »Knjižnovodja/1572« na upravo »Slov. Naroda«.

Ženitna ponudba.
Dva gospoda želita poznanstva z dvema gospodičnima ali vdovama do 23 let v svrhu ženitve. Ponudbe, po možnosti s sliko, je poslati na Poste restante, glavna pošta, Ljubljana, pod »Kukunječec«. 1583

Ženitna ponudba.
Pekovski mojster, 37 let star, želi znanja z gospodično ali vdovo tudi z enim otrokom v svrhu ženitve s premoženjem okoli 150.000 K zaradi prevzeta večje pekarnice. Cenjene ponudbe, če mogoče s sliko pod »Pekarna, pošto ležeče Polje« v Savinski dolini. 1564

Ženitna ponudba.
Gospodična, stara 24 let, s preseljenjem, želi radi pramikanja znanja dopisovanja v svrhu ženitve z boljo situiranim uradnikom ali trgovcem. Vpoštevati je le resne ponudbe s sliko, katera se na zahtevo vrne. Tajnost z jamčeno. Ponudbe pod »Neznanka/1597« na upravo »Slov. Naroda«.

Ženitna ponudba.
T-ovec, 25 let star, sedaj družabnik, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično primerno starosti, katera bi imela veselje do trgovine. Tudi mlade vdove niso izključene. Prednost imajo tiste, ki so vložile trgovino, z razpoložljivimi lokalni ali par stotisoč gotovine. Cenjene ponudbe s sliko, katera se vrne pod »Srečna pomlad/1577« na upravo »Slov. Naroda«. Tajnost strogo zadržana.

Meblovana soba se išče
ZA TAKOJ. Plača postranska stvar. — Ponudbe pod »Dobro plačilo/1567« na upravo »Slov. Naroda«.

Pol vagona različnih steklenic PRODAJ. event. jih preskrbim lahko še več. — Ponudbe z navedbo cene pod »Buteljke/1552« na upravo »Slov. Naroda«.

Elegantna mesečna soba
SE IŠČE ZA STALNO. Ponudbe pod »Mesečna soba/1381« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Za juridično delo
SE IŠČE ODVETNIK, ki ima dovolj prostega časa, ali sodnik v pokolu. Ponudbe pod »Jurist/1383« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Mlad korespondent
ali KORESPONDENTKA za slovensko in nemško SE IŠČE za posredstvo na deželi. — Ponudbe pod »Stenotipist/1382« na upravo »Slov. Naroda«.

Dobrodošlo gostilno
v Ljubljani, Šiški ali Vodmatu SE KUPI, ozir. VZAME V NAJEM. — Ponudbe pod »Dobra gostilna/1428« na upravo »Slov. Naroda«.

Naprodaj kompletna sobna in kuhinjska oprava ter skoro novo kolo. — Jos. Kosar, Ljubljana, Belgijska kasarna, obje VI., II. načrtovje. 1503

Iščem meblvano sobo,
po možnosti s posebnim vhodom. Plača postranska stvar. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stalna/1485«.

KUPIM
eno- ali dvodružinsko hišo, le s takoj prostim stanovanjem, na periferiji mesta. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda«. 1161

Radl naraščajočega prometa in povečanja podjetja IŠČE dobro vpeljana industrijska tvrdka

družabnika,
oziroma kapital 75 do 100.000 Din proti najboljšim obrestim — Ponudbe pod »Visoke obresti/1305« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Išče se klet ali slični lokal,
obstoječ po možnosti iz dveh sob, z opremo ali brez nje, ki bi jo popravili tudi sami, ako je v slabem stanju. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Klet/1419«.

Pisarna.
Za večje družbo SE IŠČETA DVE SOBI KOT PISARNA v sredini mesta na prometnem prostoru. — Ponudbe pod »Večja družba/1504« na upravo »Slov. Naroda«.

Posodim 50.000 Din
proti primernim obrestim in vknjižbi. Prednost imajo podjetja v Ljubljani, ki bi zaposlila pridnega in vestnega, v davčnih zadevah dobro veziranega uradnika za 2 do 3 popoldanske ure proti primerni odškodnini. Ponudbe pod »Posojilo/1556« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Velika pritlična hiša
S HLEVOM v mestu na Štajerskem ob glavni cesti, pripravana za gostilno ali drugo obrt, z dvema obhizdanima dvoroma in 15 orali polja in gozda, prvovrstna zemlja v najbližnji okolici, vsled družinskih razmer NAPRODAJ za 625 tisoč dinarjev. Polovica posestva je že obsejana. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Korespondent
prvovrstna samostojna moč, z mnogoletno bančno in trg. prakso, zmožen slovenskega, srbohrv., češkega, nemškega in deloma francoskega jezika, renrezenčne zmožen, želi primernega mesta v banki ali industrijskem podjetju. Ponudbe pod »Odlične reference/1595« na upravo »Slov. Naroda«. 1595

Vabilo
na
redni občni zbor
Okrajne posojilnice v Ljubljani
reg. zadruga z neom. zavezo
ki se bo vršil 25. februarja 1923
ob 3. pop. v prostorih Okr. posojilnice.
Dnevni red:
1. Poročilo načelnika.
2. Odobritev računskega zaključka za 1. 1922.
3. Prazdelitev čistega dobička.
4. Člen e revizijskega pooblašča.
5. Volitev načelnika.
6. Volitev nadzornika.
7. Skupnost.
Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob dočlenem času, se vrši pol ure pozneje d. n. g. občni zbor na istem mestu in s istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število članov.
Načelnik.

Išče se meblvana soba
s separatnim vhodom. — Ponudbe pod »Poseben vhod/1440« na upravo »Slov. Naroda«.

Vajenec za brivsko obrt
SE TAKOJ SPREJME pod ugodnimi pogoji. — Brivnica HESIK, Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica šte. 150. 1456

Nachražena gospodična
z nemškim maternim jezikom, muzikalna in v gospodinjstvu izurjena, IŠČE MESTA k otrokom pri boljši rodbini. — Ponudbe pod »Odgojiteljica/1495« na upravo »Slov. Naroda«.

Prostorna in svetla KLET
SE VZAME V NAJEM. — Ponudbe pod »Klet/1535« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Pisalni stroji
Remington, Adler, Erika SE TAKOJ CENO PRODAJO. — Vpraša se: KLOBČAVER, Komenskega ulica (gostilna Brezovšek), dvorišče, levo. 1507

Prodaj volčje pse,
prave pasme, šest tednov stare. Cena 300 dinarjev. — Vpraša se: trgovina Stöckl, Kongresni trg 2. 1540

Prvovrstno podjetje
V LJUBLJANI IŠČE proti vknjižbi na prvem mestu od 50 do 100 tisoč dinarjev v svrhu razširjenja obrata proti visokim obrestim. — Ponudbe pod »Industrija/1467« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupim fotografski aparat
(9 x 12). — Pismene ponudbe pod »Aparat/1511« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Išče se meblvana soba
z električno razsvetljavo. Plača se dobro. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »J. J./1514«.

Trgovskega pomočnika
(železnarja in spencerista), pridnega in poštenega, SPREJME ZA TAKOJ SEN NASTOP — Jos. TOLLAZZI, Trgovca, Logatec. 1528

Kupim takoj vročeparno lokomobil
brez konz. denzacije, 100 HP. — Ponudbe na upravo lista pod »Lokomobila/1522«.

Enonadstropna hiša
v sredini mesta, pripravna za trgovino ali obrt, SE PRODA. Pojasnila daje Rudolf OROSZY, Sodna ulica 2. 1462

Ceno se prodaj umivalnik
Z OGLEDALOM. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Izurjena modistka
in VAJENKA SE SPREJMETA. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1480

Pisarna z več sobami
SE ODDA z avgustom. — Ponudbe pod »Pisarna/1468« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupim plašč motornega kolesa v dobrem stanju, dimenzije 26 x 2. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Pneumatika/1565«.

Kupim več vagonov belega, zdravega krcmpirja in 1 do 2 vagona fižola (ribenčana). — Ponudbe z navedbo cene pod »Tav. koj/1565« na upravo »Slov. Naroda«.

Valvazor, II. Krajčeva izdaja, v polusnu, vez, dobro ohranjena, SE UGODNO PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Išče se pridna, poštena, zanesljiva HIŠNA, ki govori tudi nemško, proti dobra plači. — Naslov pove uprava lista. 1559

Potnika ki zastopa že druge večje tvrdke, IŠČE izdelovalca perila. A. KASTREVC & CO., Ljubljana Dunajska cesta 17/III. 1575

Iščemo kalkulanta, skladiščnika in provizijske potnike za elektro-materijal. — ELIN, palača Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani. 1599

Hrano, soliden boljši gospod, cv. tudi s stanovanjem. — Pismene ponudbe pod A. PERKO, Ključavničarska ulica 2/III. 1589

Gospodična išče separatno stanovanje z električno razsvetljavo pri boljši družini, eventualno tudi HRANO in vso oskrbo. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod Stanovanje/1587.

Proda se nov, črn kratek zimski suknjič, dobro ohranjena vijolina in citre, PO UGODNI CENI. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1606

Stanovanje išče
SOLIDEN GOSPOD (nemebljano večjo sobo, event. sobo in kabinet), ki se lahko takoj odda. — Ponudbe pod »Nujno/1539« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Meblovana soba
Z DVEMA POSTELJAMA SE ODDA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1457

Kupi se dobro ohranjena bakrena kopalna peč. Istotam se sprejme prodajalka in blagajničarka za na deželo. — Ponudbe pod »Dežela/1458« na upravo »Slov. Naroda«.

Nov železničarski kožuh
SE PRODA. — Kje, pove uprava »Slov. Naroda«. 1608

Smrekove štange
IMA NAPRODAJ od 6 do 8 m v sredi merjene 5 do 7 cm. Obeljenih več vagonov. — Pismene ponudbe na Josip ZAJC, Krka pri Stični. 1563

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so nam v času bolezni in prenegle smrti našega nepozabnega pokojnika, gospoda

Peter Krischa

posestnika in gostilničarja v Ljubljani!

stali tolažilno ob strani, izrekamo tem potom najpriščnejšo zahvalo.

Posebej se zahvalujemo za obilne izraze iskrenega sočutja in za mnogobrojno spremstvo našega rajnika k večnemu počitku, povsem gg. pevcem za ginljive žalostinke, gostilničarski zadrugi in darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1923.

Žalujejoči ostali.

Anton Hafner.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v sredo, dne 14. februarja ob pol 3. pop. iz mrvašnice pri Sv. Krištofu, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 12. februarja 1922.

Globoko žalujejoči ostali.

Zahvala.

Povodim bridke izgube naše srčno ljubljene in ljubeče soproge, predobre mamice, sestre, tete in svakinje, gospe

Ane Košenina

nam je došlo toliko izrazov globokega sočustvovanja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti.

Štejemo si v dolžnost, izreči predvsem našo zahvalo gospodoma zdravnikoma dr. Volavšku in dr. Jenku za njiju požrtvovalni trud za časa bolezni, istotako gg. pevcem za ganljive žalostinke, nadalje darovalcem krasnih vencev in šopkov, zatem vsem onim, ki so spremili blagopokojnico na poslednji poti in končno sploh vsem, ki so na katerikoli način skušali tešiti našo neizrekljivo bol.

Srčna hvala vsem in za vse!

LJUBLJANA, dne 12. februarja 1923.

Žaluječa rodbina Košenina in ostalo sorodstvo.

Trinadstropna hiša
na prometnem kraju v sredini Ljubljane, pripravna za trgovino ali obrt. — za 225.000 Din TAKOJ PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1371

Trgovski lokal
v sredini mesta, prometna ulica, SE ODDA z avgustom. — Ponudbe pod »Prometna ulica/1474« na upravo »Slov. Naroda«. 1225

Kupujemo fižol in proso
PO NAJVIŠJIH CENAH.
Iv. J. ROJC, Selo pri Ljubljani. 1384

Proda se hiša
v trgu Kozje na Spodnjem Štajerskem, pripravna za obrtnika ali vpokojenca. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1225

Trgovska hiša v Mariboru

s prostim lokalom na prometnem prostoru se za ceno Din 215.000 ceno proda. — Pojasnila se dajo iz prijaznosti Aleksandrova cesta 32 v trgovini.

Nov kašipot bolnikom!

Spisal sem knjižico, da pokažem ž njo milijonom trpečih edino možno pot ozdravljenja. Kašipot ne stane niti vinarja in ga pošljemo zastoj vsakemu, ki se čuti bolan, slaboten, šibek in obupan. Knjižica je uspeh 50 letnega preiskivanja in razglabljanja in obsega vsoto bogatih praktičnih izkušenj in mnogo dokazov odličnih mož znanosti.

Kdor bi se rad rešil,

naj se ravna po mojem nauku, ki je pomagal že mnogim tisočim. Naj je že bolezen nastala zaradi skrbi, bede, prenapora, ali pa da je bolezen vzrok lahkomiselnosti in nezmernosti, vsem potim, vsem ljudem šibke volje in deljivosti pokažem znanstveno in prirodno pot, da se rešijo živčne bolezni, pomanjkanja spanja, odpornosti proti delu, telesne in duševne oslabelosti, trganja po udih, glavobola, motenj prebave in želodčnega delovanja ter mnogih drugih bolezni.

Pišite še danes dopisnico ter zahtevajte zastoj in poštne prosto

moj kašipot

Zapišite naslov:

E. Pasternack, Berlin, N. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 3.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov veienjski, šentjanski in trbovejski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po orig. cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Liker - esence
vedno v zalogi v drogeriji
A. KANC, LJUBLJANA,
Židovska ulica 1. 1527

Absolventinja konservatorija (v Bruslju) daje pouk v francoščini, petju in igranju na glasovir. — Miklošičeva cesta 8/II. 1492

Perje od perutnic (KOKOSJE IN PURJE)
NUDI PO K 24.— za kilogram
E. VAJDA, Čakovec. 1497

Traže se nuzgredni putniki, koji bi se primili nuzgredno prodavati patentirano »Zutito za pod«. Isti neka se jave na Adema AFGANA Banjaluka, koji će sve upute kao i mustru odmah poslati. 1395

Proda se motorno kolo
v popolnoma dobrem stanu s priklonim vozom, 6 HP, znamke N. S. U. skoraj novo pnevmatike s tremi prestavi in prostim tekom. Interesenti naj se obrnejo na lastnika Edvard PISLERJA, Vrhnika, Slovenija. 1486

Prodaj v jedni partiji
nekaj restavracijske opreme: prte, rjuhe, jedilno orodje itd., vkuhan in vloženo sadje, nekaj vina, šampanjca in likerjev. — Ponudbe pod »Jedilne partije/1459« na upravo »Slovenskega Naroda«. 1438

Ženitna ponudba.
Obrtnik, 32 let star, z nekaj premoženja, se želi seznaniti potom dopisovanja z gospodično ali tudi vdovo, katera bi imela veselje do poznejše ženitve. — Le resne ponudbe pod »Obrtnik 1438« na upravo »Slov. Naroda«. 1438

NA PRODAJ
dve enodružinski hiši
v Vodmatu z vrhom in električno razsvetljavo, ki bodo v najkrajšem času dograjene. Istotam tudi več lepega OREHOVEGA FORNIPANA NA PRODAJ. — Poizve se pri Jožefu ORAZMU, županu v Mostah. 1416

Halo!
Iščem tiho družabnico (kompanjonko)
s 50.000 K, katere se varno naložijo v podjetje, pri katerem lahko osebno deluje. Pogoji: znanje kuhanja jedil. Resne ponudbe z navedbo kapitala in priloženo pismeno znamko za odgovor pod »Podjetje 1316« na upravo Slov. Naroda. 433

Premog in cement
stalno v zalogi pri
H. Petrič, Ljubljana,
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče »Balkan«.

Kdor zida
ali ima novo hišo (vilo) blizu sredine Ljubljane ali Maribora, dobi denar po ceni, tudi na amortizacijo, ako dobi v hiši koncem leta stanovanje zakonca brez otrok, ki hišo tudi kupita in dasta prodajalcu do smrti stanovanje. Ponudbe do 15. t. m. pod »Stanovanje 1537« na upravo Slov. Naroda. 1537

Proda se lična pritlična hišica s podstrešjem,
obsegajoča štiri sobe, kuhinjo, klet, hlev in z vrhom okoli hiše v obsegu 18 m v daljavi in 8 m v širini. Hiša je v prav dobrem stanju. Na prodaj ponudeno poslopje s pritlikami se nahaja ob državni cesti blizu katastralne in politične občine Trebnje, oddaljeno četrte ure od postaje. Kupnina po dogovoru. — Točnejša pojasnila se dajo po blagohotnosti uredništva »Slov. Naroda« istotam. 1446

Družba »Ilirija« Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. Telef. 220
Prodaja bukovih drv
na debelo in drobno, žaganje drv do stava na dom. 10144

Največja izbira
različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic pri trvdki
A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg 10

Namočena polenovka
se dobi na pepelnico sredo pri FR. KHAM, Ljubljana NASPROTI HOTELA UNION. 634

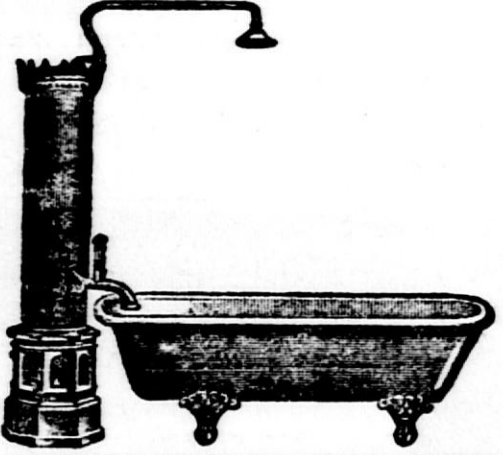
SENO, SLAMO
IN DRUGE DEŽELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K). franko vsaka postaja v Sloveniji. dobavlja domača tvrdka PUKL IN VERCE. trgovina z dež. pridelki, Šošta. j.

Išče se družabnik
(kompanjon) za vže obstoječo trgovino z deželnimi pridelki v večjem mestu na Gorenjskem. — Na željo bi se začelo tudi z lesom. — Ponudbe pod »Družabnik 1561« poštno ležeče Ljubljana. 1478

I. Portland cement
dobavlja »Gradivo«, trgovačko društvo, Zagreb, Bogovičeva ulica št. 3. Brzjav: Gradivo. Telefon št. 555. 1402

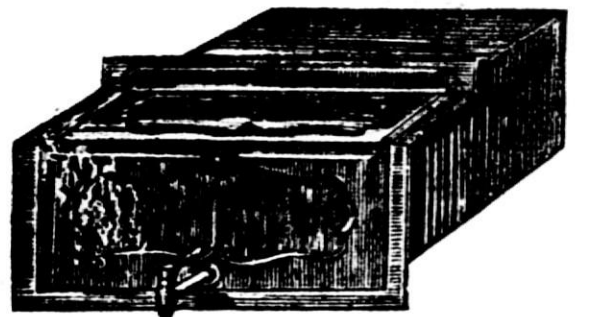
Pletenine
kakor jopice, zimsko perilo, nogavice, rokavice v veliki izbiri pri
A. Sinkovic in K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Oblastv. konc. zavod za vse vrste vodovodnih in drugih inštalacij.

Izvrševanje vseh vrst inštalacijskih, kotlarskih in kleparskih del. — Kotli za št. diilnike, pralnice itd.

Konkurenčne cene!
Produktivna zadruga
kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev itd.
Ljubljana, Kolodvorska ul. 28

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hitre in varne ladje.

„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 289.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske zadruge

VI. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAGI
od 11. do 18. marca 1923

Ugodnosti za posetnike:
75 % popusta pri vidiranju potnik listov, 33 % popusta pri osebnih in brzevlakovih čel. železnici pri potovanju v Prago in nazaj

Legitimacije in informacije:
Češkoslov. konzulat, Ljubljana, na Bregu 8
Aloma Company, d. o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3